

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-09-03/2013

P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/100 - Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Kontrolę, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , przeprowadziła Katarzyna Koziół, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 86741 z dnia 13 czerwca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie ul. Wojska Polskiego 2 kod pocztowy 43-400 nr statystyczny 270208292 ² .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Powiatowym Policji w Cieszynie ³ jest, od dnia 1 lutego 2013 r., mł. insp. mgr inż. Krzysztof Chrobak. Poprzednio, do 4 stycznia 2013 r., Komendantem Powiatowym Policji w Cieszynie był mł. insp. mgr Grzegorz Gładysz. W okresie od 5 stycznia 2013 r. do 1 lutego 2013 r. obowiązki Komendanta Powiatowego Policji pełnił podinsp. mgr Jacek Bąk. (dowód: akta kontroli str. 250,482)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁴, działalność kontrolowanej jednostki na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom ruchu drogowego w latach 2012-2013 (I półrocze).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie:

- organizację i realizację przez Wydział Ruchu Drogowego⁵ zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach,
- realizację regionalnych i rządowych programów prewencyjnych w zakresie bezpieczeństwa na drogach,
- podnoszenie jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa,

co skutkowało poprawą stanu bezpieczeństwa na drogach, m.in. poprzez zmniejszenie ilości wypadków drogowych.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm., zwana dalej „ustawą o NIK”,

² zwana dalej również „KPP” lub „Komendą”,

³ zwany dalej „Komendantem”,

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ zwanego dalej „WRD”,

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku wymaganego przeszkolenia w zakresie ruchu drogowego u połowy funkcjonariuszy WRD,
- przypadków niewłaściwego rejestrowania zdarzeń drogowych i jego kontroli, a w szczególności:
 - braku rejestracji całego przebiegu służby za pomocą wideorejestratora⁶,
 - niewłaściwego ustawienia pojazdu policyjnego uniemożliwiającego rejestrowanie zdarzenia za pomocą wideorejestratora,
 - braku zapisu dźwięku podczas rejestracji zapisu przebiegu pełnienia służby patrolowej za pomocą wideorejestratora,
 - nieprzekazywania Naczelnikowi WRD zarejestrowanych przez wideorejestrator materiałów niezwłocznie po zakończeniu służby,
- braków w wyposażeniu pojazdów służbowych i policjantów,
- przypadków nieterminowego wprowadzania danych z kart zdarzenia drogowego do systemu SEWIK.

Niezależnie od powyższej oceny Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w kartach zdarzenia drogowego funkcjonariusze, z uwagi na brak odpowiedniego sprzętu, nie podawali wymaganych danych w zakresie współrzędnych geolokalizacyjnych (GPS) miejsca wystąpienia zdarzenia. Rejestrowanie tych danych stało się możliwe dopiero od lipca 2013 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie koncepcyjne, prawno-organizacyjne, kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie, w tym Wydział Ruchu Drogowego, funkcjonuje w oparciu o ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁷, inne powszechnie obowiązujące akty prawa oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych⁸.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, KPP jest jednostką Policji właściwą na obszarze powiatu cieszyńskiego województwa śląskiego.

W Regulaminie Komendy z dnia 18 czerwca 2010 r. oraz jego zmianie z 11 kwietnia 2013 r.⁹, Komendant Powiatowy Policji w Cieszynie określił m.in. niżej przedstawiony zakres zadań WRD: analizowanie i monitorowanie stanu

⁶ Wideorejestrator - przyrząd kontrolno-pomiarowy służący do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz do pomiaru prędkości, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 zarządzenia Komendanta Głównego Policji nr 497 z 25 maja 2004 r. w sprawie pełnienia służby przez policjantów wykorzystujących przyrządy kontrolno-pomiarowe służące do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego.

⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm., zwaną dalej „ustawą o Policji”.

⁸ Dz. Urz. KGP 2013, poz. 50., zwanym dalej „zarządzeniem nr 1041 KGP w sprawie organizacji jednostek Policji”.

⁹ Regulamin Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie zmieniający regulamin Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie z 11 kwietnia 2013 r. wprowadził m.in. do struktur Komendy Jednoosobowe Stanowisko do spraw Kontroli.

bezpieczeństwa, porządku i płynności ruchu na drogach publicznych w rejonie powiatu cieszyńskiego, badanie przyczyn i okoliczności zaistnienia zdarzeń drogowych, ujawnianie przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym, prowadzenie pracy profilaktycznej i propagandowej w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, realizowanie zadań związanych z likwidacją zdarzeń drogowych oraz zabezpieczenia procesowych śladów i dowodów, realizowanie uprawnień i obowiązków wynikających z przepisów o kontroli transportu drogowego, współdziałanie z innymi pionami służbowymi w sprawach ujawniania i zwalczania przestępczości kryminalnej i gospodarczej, szkolenia w zakresie nadzoru i kontroli ruchu drogowego, ochrony porządku i bezpieczeństwa podczas imprez masowych i zawodów odbywających się na drogach publicznych, wykonywanie czynności zapewniających bezpieczeństwo i porządek w ruchu na drogach publicznych oraz kierowanie tym ruchem i jego kontrolowanie.

(dowód: akta kontroli str. 3, 6-7)

Naczelnikiem WRD do 15 stycznia 2012 r. był podinsp. Stanisław Cebulak. Od dnia 16 stycznia 2012 r. Naczelnikiem WRD jest podkom. Jarosław Puchałka. W kontrolowanym okresie nadzór nad Wydziałem Ruchu Drogowego pełnił I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie podinsp. mgr Jacek Bąk¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 14-19, 20, 250, 493-498)

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

Opis stanu
faktycznego

Stosowany przez WRD system oddziaływania na bezpieczeństwo ruchu drogowego, przewidywał elastyczne reagowanie na lokalny wzrost zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego m.in. poprzez zmienną dyslokację służby patroli WRD. Zgodnie z zarządzeniem Komendanta Głównego Policji nr 609 z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów¹¹, podstawą do tego były analizy dokonywane na podstawie Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji - SEWIK, polecenia wydawane w zakresie zagrożenia przestępczością, natężenie i struktury ruchu na poszczególnych odcinkach dróg i skrzyżowań, a także uwagi i wnioski zgłaszane przez obywateli, organy i instytucje oraz policjantów. System przewidywał czasową zmianę własnego planu działań kontrolno-profilaktycznych bądź zmianę planów centralnej koordynacji służby po uprzednim uzyskaniu zgody Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach oraz w związku z poleceniami Komendanta Powiatowego Policji a także Dyżurnego pełniącego służbę na Stanowisku Kierowania KPP. Przykładami powyższych zmian w dyslokowaniu patroli były: działania podejmowane w 2012 r. w rejonie miejscowości Bąków, gdzie na drodze lokalnej w związku z remontem drogi wojewódzkiej nr 938 wzrosła liczba poruszających się pojazdów ciężarowych, a także działania „Motocykl” i „Ciężarówka” prowadzone w rejonie Wisły i Istebnej. Działania te prowadzono w latach 2012 i 2013 wspólnie z Komendą Miejską Policji w Bielsku Białej (działania koordynowała KWP w Katowicach). Realizowano również cykliczne działania kontrolno – pomiarowe zgodnie z poleceniem KWP w Katowicach – „Kontrola Drogowa - Pieszy”, które prowadzono w zależności od natężenia ruchu pieszych. Przykładem zmian

¹⁰ Decyzja nr 45/12 z 26 czerwca 2012 r. i Decyzja nr 13/13 Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie z 15 lutego 2013 r. w sprawie podziału zadań w kierownictwie Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie oraz upoważnienia Zastępcy Komendanta do podejmowania niektórych decyzji w imieniu Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie.

¹¹ Dz. Urz. KGP z 2007 r. Nr 13, poz. 100 ze zm., zwanym dalej „zarządzeniem nr 609 KGP w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach”.

w służbie realizowanej na podstawie harmonogramu służby związanej z centralną koordynacją – po uprzednim uzyskaniu zgody KWP w Katowicach były np. zmiany w związku z zabezpieczeniem samochodowego Rajdu Wisły.

(dowód: akta kontroli str. 28-29, 34, 66, 71-81, 204)

KPP nie wykorzystywała badań naukowych oraz prac rozwojowych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, dotyczących systemu przeciwdziałania zagrożeniom w ruchu drogowym i genezy wypadków drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 27,33)

Naczelnik WRD wyjaśnił: „Wydział Ruchu Drogowego KPP w Cieszynie nie otrzymuje wyników prac naukowych, prac rozwojowych czy usług badawczych. (...) Co jakiś czas otrzymujemy informacje dotyczące urządzeń i rozwiązań infrastruktury drogowej mające na celu poprawę bezpieczeństwa, do których dołączone są analizy związane z działaniem konkretnego urządzenia czy rozwiązaniem. W takich przypadkach poddajemy analizie otrzymaną dokumentację przez pryzmat przydatności oraz ewentualnego wykorzystania na terenie powiatu cieszyńskiego. O interesujących rozwiązaniach powiadamiani są zarządcy dróg, na których można byłoby zastosować urządzenie czy rozwiązanie. Przykładem takiej współpracy jest propozycja związana z instalacją detektorów ruchu oraz sygnalizatorów z białymi i niebieskimi diodami. Kiedy pieszy zbliża się do przejścia, detektor wykrywa jego obecność i uruchamiają się skierowane w stronę ulicy diody LED. Informację o takim rozwiązaniu przekazano Powiatowemu Zarządowi Dróg Publicznych w Cieszynie. Efektem prowadzonych rozmów ma być montaż opisanych urządzeń w rejonach szkół w miejscowościach Bażanów i Golezów. Dodatkowo podczas organizowanych imprez profilaktycznych wykorzystywane są urządzenia typu symulator zderzeń, czy alcogogle”.

(dowód: akta kontroli str. 33)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

1.2. Stan organizacyjno-kadrowy WRD

Opis stanu faktycznego

Siedziba KPP w Cieszynie znajduje się przy ul. Wojska Polskiego 2 w Cieszynie, natomiast Wydział Ruchu Drogowego usytuowany jest w Pogwizdowie przy ul. Cieszyńskiej 76. W strukturze Komendy znajduje się 5 komisariatów: w Skoczowie, Strumieniu, Ustroniu, Wiśle i Zebrzydowicach. Stan organizacyjno-etatowy WRD został ustalony w Regulaminie Organizacyjnym w ramach etatów Komendy.

(dowód: akta kontroli str. 20, 36)

W WRD w Cieszynie, na dzień 30 czerwca 2013 r. zatrudnione były 33 osoby (na 33 etaty), w tym 31 funkcjonariuszy i 2 pracowników cywilnych. W porównaniu z dniem 31 grudnia 2011 r. stan etatowy zmalał o dwa etaty, natomiast zatrudnienie wzrosło o dwóch funkcjonariuszy. Zmniejszenie stanu etatowego wynikało:

- w roku 2012 z reorganizacji jednostki – zmniejszono o jeden etat - w strukturze Wydziału Prewencji KPP utworzono Zespół Wywiadowców,
- w roku 2013 – na podstawie zarządzenia Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji, przekazano jeden etat do struktur Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

(dowód: akta kontroli str. 249, 272)

Na 30 czerwca 2013 r. stan etatowy KPP wynosił 302 stanowiska policyjne i 35,2 stanowisk pracowników cywilnych. Stan zatrudnienia wynosił 299 funkcjonariuszy i 38 pracowników cywilnych. Liczba etatów pionu ruchu drogowego stanowiła 10,3% stanu etatowego KPP.

(dowód: akta kontroli str.223)

W okresie objętym kontrolą Naczelnik WRD nie kierował do Komendanta wniosków o dokonanie zmian organizacyjnych.

Zdaniem I Zastępcy Komendanta Powiatowej Policji, *„aktualna wielkość i struktura etatowa Wydziału Ruchu Drogowego jest adekwatna do występujących zagrożeń”*. Stwierdził on ponadto, że *„ilość funkcjonariuszy, którzy odbyli szkolenie specjalistyczne w zakresie służby ruchu drogowego, a zwłaszcza obsługi zdarzeń drogowych w ostatnim okresie drastycznie zmalała. W związku z czym może się okazać, że struktura ta w najbliższym czasie będzie „niewydolna”(...) W przypadku realizacji zabezpieczenia imprez typu rajdy samochodowe, wyścigi kolarskie czy skoki narciarskie, liczba funkcjonariuszy ruchu drogowego jest niewystarczająca. W takich sytuacjach kieruje się do służby, w ramach wspólnych patroli i wsparcia, policjantów z innych pionów albo podległych komisariatów Policji”*. KPP występuje także z wnioskami do Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach o wsparcie siłami oddziałów bądź pododdziałów prewencji lub jednostek sąsiednich.

(dowód: akta kontroli str. 36, 249)

W kontrolowanym okresie WRD wykorzystał wszystkie dziewięć przydzielonych przez Wydział Kadr i Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach miejsc na szkolenia. WRD kierował wnioski (zapotrzebowania) na szkolenia specjalistyczne w związku z otrzymanym poleceniem sporządzenia takich wniosków od pracowników Zespołu Kadr i Szkolenia KPP w Cieszynie, które to w dalszej kolejności kierowane były do Wydziału Kadr i Szkolenia KWP w Katowicach.

(dowód: akta kontroli str. 82-83, 260, 267)

Komendant poinformował, że dwa razy do roku występuje do Komendy Głównej Policji z wnioskiem o skierowanie podległych funkcjonariuszy na kursy specjalistyczne zgodnie z potrzebami podległych pracowników, ale nie ma wpływu na termin kursu ani na faktyczną ilość przydzielonych miejsc szkoleniowych.

(dowód: akta kontroli str. 225)

Na dzień 1 stycznia 2012 r. na 29 funkcjonariuszy przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego miało 19 osób (65,5%), w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego – 8, w zakresie obsługi wideorejestratorów – 2, kontroli tachografów - 3, programu Gambit 2005 – 1, kierowania motocyklem szosowym – 3, doskonalenia techniki jazdy samochodem – 10. W zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy przeszkolenia nie miał żaden policjant.

Na dzień 1 stycznia 2012 r. potrzeby szkoleniowe WRD w zakresie kursów specjalistycznych wynosiły: 13 funkcjonariuszy na szkolenie w zakresie ruchu drogowego, 22 – w zakresie czynności na miejscu zdarzenia, osiem w zakresie obsługi wideorejestratorów, 7 w zakresie kontroli tachografów, 2 – programu Gambit 2005, 5 – kierowania motocyklem szosowym, 22 – doskonalenia techniki jazdy samochodem i 24 – kwalifikowanej pierwszej pomocy. W 2012 r. zgłoszono zapotrzebowanie na przeszkolenie 5 policjantów w zakresie ruchu drogowego, 4 w zakresie czynności na miejscu zdarzenia i 1 do obsługi wideorejestratora, natomiast skierowano na szkolenie i przeszkolono tylko 1 policjanta w zakresie kontroli tachografów i 2 funkcjonariuszy w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy. Ponadto skierowano 2 funkcjonariuszy na szkolenie Gambit 2005, a przeszkolono 1.

(dowód: akta kontroli str. 82, 259)

Na dzień 1 stycznia 2013 r., potrzeby szkoleniowe w zakresie ww. kursów specjalistycznych pozostały bez zmian, a zapotrzebowanie na poszczególne kursy zmalało do: 12 funkcjonariuszy na szkolenie w zakresie ruchu drogowego, 4 – w zakresie czynności na miejscu zdarzenia, 2 w zakresie obsługi wideorejestratorów, dwóch w zakresie kontroli tachografów, 1 – programu Gambit 2005, dwóch – kierowania motocyklem szosowym, 18 – doskonalenia techniki jazdy samochodem. Na 2013 r. nie zgłoszono żadnego funkcjonariusza na szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, pomimo istnienia takiej potrzeby dla 22 funkcjonariuszy. W I połowie 2013 r. skierowano i przeszkolono 1 policjanta w zakresie ruchu drogowego i 3 w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy. Na dzień 30 czerwca 2013 r. w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego przeszkolono 6¹² policjantów, w zakresie obsługi wideorejestratorów – 2, kontroli tachografów- 3, programu Gambit 2005 – nie przeszkolono żadnego policjanta¹³, kierowania motocyklem szosowym – 4¹⁴, doskonalenia techniki jazdy samochodem – 10, w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy - 5.

Na dzień 30 czerwca 2013 r. tylko połowa funkcjonariuszy WRD (16¹⁵ policjantów na 31, tj. 51,6%) spełniała wymogi § 2 ust. 1 zarządzenia nr 609 KGP w sprawie pełnienia służby na drogach, tzn. była przeszkolona w zakresie ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str.82,155,253,259)

Naczelnik WRD wyjaśnił, że „w 2013 r. nie zgłoszono żadnego funkcjonariusza na szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy z uwagi na fakt, iż szkolenia tego rodzaju nie było na wykazie”, który otrzymano z Zespołu Kadr i Szkolenia KPP w Cieszynie.

(dowód: akta kontroli str. 515)

Naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia KWP w Katowicach wyjaśnił: „KWP w Katowicach na kurs specjalistyczny ruchu drogowego (RD) zgłosiła do KGP 90 policjantów [rok 2012 – przyp. kontrolującego] - potrzeby szkoleniowe z 32 jednostek województwa śląskiego, w tym 5 osób z KPP w Cieszynie. KGP na rok 2012 przydzieliła dla województwa śląskiego 17 miejsc szkoleniowych, zatem nie było możliwości aby skierować z każdej KMP/KPP przynajmniej po 1 policjancie na przedmiotowe szkolenie. Na kurs specjalistyczny w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego (RWD) zgłoszono 15 policjantów - potrzeby szkoleniowe z 32 jednostek województwa śląskiego, lecz KGP w 2012 r. nie realizowała przedmiotowego zagadnienia w tym roku kalendarzowym.(...) Na kurs specjalistyczny tachografów skierowano 1 policjanta z WRD KPP w Cieszynie, ponieważ na 55 miejsc jakie w ramach potrzeb zgłosiło województwo śląskie, KGP przydzieliła nam tylko 11 miejsc (na 32 jednostki KMP/KPP). Z zakresu kwalifikowanej I pomocy skierowanego dla policjantów Wydziału Ruchu Drogowego i Prewencji KWP w Katowicach na 378 miejsc przydzielonych przez KGP, 6 miejsc

¹² Różnica w ilości przeszkolonych na 1 stycznia 2012 r. (8) i 30 czerwca 2013 r. (6) wynika z faktu odejścia z WRD dwóch funkcjonariuszy posiadających to przeszkolenie (jeden emerytura, jeden Wydział prewencji KPP w Cieszynie).

¹³ Różnica w ilości przeszkolonych na 1 stycznia 2012 r. (1) i na 30 czerwca 2013 r. (0) wynika, z faktu, że jeden funkcjonariusz przeszkolony z zakresu programu Gambit – 2005 – odszedł w okresie objętym kontrolą na emeryturę.

¹⁴ Różnica w ilości przeszkolonych na 1 stycznia 2012 r. (3) i na 30 czerwca 2013 r. (4) wynika z faktu, że w okresie kontrolowanym do WRD KPP w Cieszynie został przeniesiony funkcjonariusz posiadający to przeszkolenie.

¹⁵ Różnica w ilości przeszkolonych na 1 stycznia 2012 r. (19) a na 30 czerwca 2013 r. (16) wynika z faktu, że w okresie objętym kontrolą odeszło trzech funkcjonariuszy posiadających to przeszkolenie - dwóch na emeryturę, jeden w związku z reorganizacją jednostki do Wydziału Prewencji KPP w Cieszynie.

przeznaczono dla KPP w Cieszynie. Miejsca na to szkolenie były dzielone proporcjonalnie do stanów etatowych poszczególnych jednostek (małe jednostki otrzymały mniejszą ilość miejsc). W tym zakresie w 2012 roku przeszkolono 2 policjantów z WRD KPP w Cieszynie. W całym województwie śląskim z tego zakresu zostało przeszkolonych 125 policjantów. Szkolenie dotyczyło 32 jednostek KMP/KPP, OPP w Katowicach, SPPP Bielsko-Biała i SPPP Częstochowa.

KWP w Katowicach na kurs specjalistyczny ruchu drogowego (RD) zgłosiła do KGP 160 potrzeb z jednostek województwa śląskiego [rok 2013 – przyp. kontrolującego], z których otrzymała tylko 24 miejsca (na 32 jednostki KMP/KPP), zatem nie było możliwości, aby skierować z każdej KMP/KPP przynajmniej po 1 policjancie na przedmiotowe szkolenie. Natomiast z kwalifikowanej I pomocy w ramach limitu 6 miejsc dla KPP w Cieszynie przeszkolono 5 policjantów, w tym 3 z WRD KPP w Cieszynie”.

(dowód: akta kontroli str. 139-140)

System nagradzania funkcjonariuszy Policji – udzielania nagród i wyróżnień policjantom oparty był na obowiązujących przepisach resortowych: art. 87 ustawy o Policji - w zakresie udzielania wyróżnień, art. 110a i art. 110b ww. ustawy o Policji - w zakresie przyznawania nagród motywacyjnych, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie przyznawania policjantom nagród i zapomóg, a także sposobu tworzenia funduszu nagród i zapomóg dla policjantów¹⁶ - w szczególności rozdziału 3: "Nagrody motywacyjne i zapomogi, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 listopada 2003 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy udzielaniu wyróżnień policjantom¹⁷. System motywacyjny policjantów WRD opiera się na wytycznych wskazanych przez Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie.

(dowód: akta kontroli str.43, 128)

Awanse funkcjonariuszy WRD "na stanowisko" dokonywane były w trybie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe¹⁸. Natomiast awanse na "wyższe stopnie" - w trybie art. 48 - 52 rozdziału 6 ww. ustawy o Policji. Liczba awansów w kontrolowanym okresie przedstawiała się następująco:

- awanse w stopniu: 2012 - 10 osób, 2013 - 17 osób,
- awanse na stanowiskach: 2012 - sześć osób, 2013 - trzy osoby.

(dowód: akta kontroli str. 44)

W KPP w Cieszynie nie gromadzono informacji dotyczących znajomości języków obcych przez funkcjonariuszy WRD.

(dowód: akta kontroli str. 249)

Ustalone
nieprawidłowości

W zakresie stanu organizacyjno-kadrowego stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że połowa funkcjonariuszy WRD, tj. 15 na 31 policjantów, nie miała wymaganego przeszkolenia w zakresie ruchu drogowego.

¹⁶ Dz. U. 251, poz. 1859.

¹⁷ Dz. U. 198, poz. 1932.

¹⁸ Dz. U. Nr 123, poz. 857 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność jednostki w badanym obszarze.

1.3. Stan wyposażenia policjantów WRD w pojazdy i sprzęt

Opis stanu
faktycznego

Komendant wyjaśnił: „Z uwagi na fakt, iż KPP w Cieszynie nie jest dysponentem środków budżetowych, praktycznie całość wyposażania w nowy sprzęt realizowane jest przez jednostkę zwierzchnią tj. KWP w Katowicach; (merytoryczne Wydziały Zaopatrzenia, Teleinformatyki, Transportu). Policjanci tut. KPP nie opiniują zakupów sprzętu i pojazdów. Przydział zakupionego sprzętu i pojazdów na poszczególne KMP/KPP województwa następuje w drodze decyzji jednostki zwierzchniej, w oparciu o ustalone normy wyposażenia jak i aktualne potrzeby – kompletny stan ewidencyjny wyposażenia KMP/KPP prowadzony jest w jednostce zwierzchniej. W przypadku planowanego zakupu/pozyskania konkretnego asortymentu nowego wyposażenia przez KWP kierowane są na podległe KMP/KPP stosowne zapytania o zapotrzebowanie, wtedy zadaniem Zespołu Finansów i Zaopatrzenia jest przygotowanie wykazu w oparciu o bieżące realnie zdiagnozowane potrzeby jednostki. Wykaz taki po zaakceptowaniu przez Komendanta Powiatowego Policji przesyłany jest do KWP w Katowicach. W ramach bieżącego nadzoru nad pracą Zespołu Finansów i Zaopatrzenia Komendant Powiatowy Policji w oparciu o pozyskaną wiedzę dokonuje rozdziału pozyskanego wyposażenia pomiędzy poszczególne KP/podległe komórki organizacyjne KPP. W przypadku zgłoszenia braków w sprzęcie/wyposażeniu przez uprawnionych przełożonych (komendantów komisariatów, kierowników, koordynatorów jednostek organizacyjnych KPP, Zespół Finansów i Zaopatrzenia kieruje do właściwego merytorycznie Wydziału KWP stosowne zapotrzebowanie – dot. to też sytuacji poważnej awarii sprzętu, całkowitego zużycia – wybrakowania. W przypadku zgłoszenia takiego zapotrzebowania jego dalszy los monitoruje z poziomu KPP Zespół Finansów i Zaopatrzenia KPP. Braki w środkach budżetowych uniemożliwiają jednakże w praktyce pełne w zgodzie z normami wyposażenie jednostki, pomimo pełnej wiedzy w KWP o niedoborach wyposażenia w sprzęt. KPP w Cieszynie nie jest dysponentem środków budżetowych, nie dokonuje samodzielnych zakupów sprzętu i wyposażenia, aktualny stan posiadania wyposażenia wobec przyjętych norm aktualizowany jest na bieżąco w tut. jednostce jak i w jednostce zwierzchniej.

Zadaniem Zespołu Finansów i Zaopatrzenia KPP jest niezwłoczne dostarczenie przydzielonego sprzętu z magazynów KWP do tut. jednostki, jego rozdział według bieżących potrzeb, zapewnienie serwisowania sprzętu i jego sprawnego działania, a w przypadku zapowiedzi pozyskania sprzętu przez jednostkę zwierzchnią przygotowanie stosownego zapotrzebowania. Osobą odpowiedzialną z ramienia Zespołu Finansów i Zaopatrzenia jest p. A. L.-G. natomiast z WRD - Naczelnik Wydziału w zakresie sprawności działania, właściwego wykorzystania, a nie stanu ilościowego sprzętu.

Nadzór nad potencjałem jednostki w zakresie jej wyposażenia w posiadany sprzęt sprawuje kierownik jednostki (sprawność sprzętu, jego legalizacja, dopuszczenie do użytkowania, itd.), nadzór zwierzchni sprawują merytoryczne Wydziały KWP – m.in. Zaopatrzenia, Teleinformatyki, Transportu”.

(dowód: akta kontroli str. 44, 529-530,533)

Nowo zakupiony dla WRD sprzęt pomiarowy wraz z dokumentacją z pierwszej legalizacji WRD odbierał z Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach, która to dokonywała zakupów sprzętu. Przed upływem terminu legalizacji sprzęt pomiarowy

zawożony był do magazynu techniki policyjnej nr 8 Wydziału Zaopatrzenia Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach, skąd Wykonawca, z którym Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach miała podpisaną umowę, odbierała sprzęt do przeglądu i legalizacji. Po zalegalizowaniu i otrzymaniu informacji, sprzęt był odbierany przez przedstawiciela KPP Cieszyn.

(dowód: akta kontroli str. 218)

Wypożyczenie KPP w Cieszynie w sprzęt transportowy zostało określone w tabeli należności opracowanej i zatwierdzonej przez Zastępcę Naczelnika Wydziału Transportu Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach dnia 7 maja 2012 r. oraz w Należnościach na sprzęt transportowy KWP w Katowicach na rok 2009, zatwierdzonych przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach 11 lutego 2009 r., zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 i 2 zarządzenia nr 118 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 237-238, 233-234)

W dniu 27 stycznia 2011 r. Naczelnik Wydziału Transportu KWP w Katowicach, dokonał aktualizacji należności na sprzęt transportowy KWP w Katowicach, przydzielając KPP w Cieszynie 3 motocykle. Aktualizację zatwierdził Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach. Dwa z tych motocykli znajdują się w Wydziale Ruchu Drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 235-236)

Zestawienie norm należności wyposażenia KPP Cieszyn w sprzęt techniki policyjnej na wniosek Naczelnika Wydziału Zaopatrzenia KWP Katowice zostało, w toku kontroli, sporządzone przez specjalistę Zespołu Finansów i Zaopatrzenia KPP w Cieszynie w tabelach norm należności, zatwierdzonych przez I Zastępcę Komendanta Powiatowego dnia 1 lipca 2013 r., zgodnie § 2 ust. 2 załącznika nr 7 zarządzenia nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 231-232)

Wypożyczenie KPP Cieszyn w sprzęt informatyczny zostało określone dla KPP Cieszyn w tabelach należności opracowanych przez Naczelnika Wydziału Teleinformatyki KWP w Katowicach i zatwierdzonych przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach, dnia 13 kwietnia 2012 r., zgodnie z § 3 ust. 2, 4 i 5 zarządzenia Nr 1305 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania²¹.

(dowód: akta kontroli str. 227-230)

Realizowane w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. zmiany kadrowe i organizacyjno-etatowe nie wymagały zmian w normatywach wyposażenia w sprzęt transportowy, sprzęt techniki policyjnej lub sprzęt informatyczny.

(dowód: akta kontroli str. 410-411)

¹⁹ Dz. Urz. KGP Nr 8, poz. 42 ze zm., zwanym dalej „zarządzeniem nr 118 KGP w sprawie norm wyposażenia jednostek w sprzęt transportowy”.

²⁰ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 70 ze zm., zwanym dalej „zarządzeniem nr 13 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i zasad jego przyznawania”.

²¹ Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 74, zwanym dalej „zarządzeniem nr 1305 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny”.

Na dzień 23 lipca 2013 r. na stanie wyposażenia WRD w sprzęt transportowy znajdowały się:

- samochody osobowe oznakowane A - 5 szt., przyjęty dla WRD normatyw – 4 szt.,
- samochód osobowy nieoznakowany B (wyposażony w wideorejestrator PolCam PC 2006) - 1 szt., normatyw -1 szt.,
- furgon oznakowany - 1 szt., normatyw - 0 szt.,
- furgon (zabudowa pod APRD) - 1 szt., normatyw furgon APRD- 3 szt.,
- motocykle - 2 szt., normatyw dla KPP w Cieszynie 3 szt. (brak wyodrębnienia dla WRD).

Według stanu na 31 grudnia 2011 r., 31 grudnia 2012 r. oraz 30 czerwca 2013 r. samochody osobowe oznakowane, oba furgony i motocykle były sprawne.

(dowód: akta kontroli str. 258)

W dniu 15 lipca 2013 r. na stanie wyposażenia WRD znajdował się następujący, nie objęty normatywami, sprzęt:

1. specjalistyczny:

- aparat fotograficzny cyfrowy – 14 szt.,
- zestaw fotograficzny do zdalnej rejestracji wykroczeń – 1 szt.,
- Alcoblow - wskaźnik spożycia alkoholu – 5 szt.,
- stacjonarne urządzenie do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu,- 1 szt.,
- laserowy miernik prędkości – 2 szt.,
- namiot Exalu – 1 szt.,
- elektroflara niebieska – 1 kpl.,

2. transportowy:

- samochód furgon oznakowany - 1 szt.,
- samochód osobowy oznakowany - 1 szt.

(dowód: akta kontroli str. 219)

Osoba odpowiedzialna z ramienia Zespołu Finansów i Zaopatrzenia wyjaśniła: *„W części jest to sprzęt, który pochodzi z darowizn (np. alcoblow, namiot) od podmiotów zewnętrznych, które pomagają nam w finansowaniu komendy. Część z tych np. laserowe mierniki prędkości otrzymaliśmy z KWP w Katowicach. Samochody otrzymaliśmy z KWP w Katowicach, zgodnie z ich rozdysponowaniem. Nie wiem na jakiej zasadzie rozdysponowuje pojazdy KWP”.*

(dowód: akta kontroli str. 525)

Komendant wyjaśnił: *„Wyposażenie ponadnormatywne KPP w Cieszynie w sprzęt i urządzenia (a w konsekwencji poszczególnych podległych Komisariatów Policji i komórek organizacyjnych samej komendy w tym i WRD), wynika z konieczności stworzenia optymalnych warunków służby i pracy policjantom oraz pracownikom Policji w celu realizacji ustawowych zadań. Obowiązujące normy wyposażenia nie do końca odpowiadają realnym potrzebom. Pozyskanie przedmiotowego wyposażenia następuje w szczególności poprzez procedurę określoną w art. 13 ust. 3 ustawy o Policji, tj. partycypowanie przez uprawnione podmioty zewnętrzne w kosztach funkcjonowania jednostek Policji (dopuszczalną formą jest także użyczenie sprzętu). Część wyposażenia ponadnormatywnego bez naszej inicjatywy otrzymaliśmy bezpośrednio z KWP w Katowicach. Stosowne umowy są opiniowane przez radców prawnych i zawierane pomiędzy jednostką Policji szczebla wojewódzkiego, a danym podmiotem zewnętrznym. Jednocześnie możliwym*

jest przesunięcie sprzętu już posiadanego pomiędzy poszczególnymi jednostkami/komórkami organizacyjnymi KPP z uwagi na bieżące potrzeby – decyzję taką podejmuje Komendant Miejski/Powiatowy Policji – stąd w poszczególnych komórkach może wystąpić nadstan sprzętu”.

(dowód: akta kontroli str. 529)

Na dzień 30 czerwca 2013 r. na stanie WRD znajdował się następujący sprzęt:

- a) w liczbie niższej niż wynikająca z normatywów przyjętych w jednostce:
- 1) tarcza STOP do zatrzymywania pojazdów - mniej o 22 szt.,
 - 2) latarka halogenowa - o 3 szt.,
 - 3) aparat fotograficzny COMPACT- o 11 szt.,
 - 4) aparat fotograficzny lustrzanka - o 2 szt.,
 - 5) kolczatka drogowa - o 7 szt.,
 - 6) przenośne urządzenie do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu - o 4 szt.,
 - 7) radarowy miernik prędkości - o 13 szt.
- b) w liczbie wyższej niż wynikająca z normatywów przyjętych w jednostce:
- 1) przyrząd do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu- więcej o 7 szt.,
 - 2) wózek do mierzenia odległości – o 5 szt.,
 - 3) zestaw znaków do zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego Zapora – o 1 szt.

Na dzień 30 czerwca 2013 r. sprzęt, oprócz wideorejestratora wykroczeń, był sprawny.

(dowód: akta kontroli str. 257)

Będący na stanie wyposażenia WRD samochód osobowy nieoznakowany wyposażony w wideorejestrator POLCAM 2006 był niesprawny na dzień 30 czerwca 2013 r. Ponadto w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. samochód ten był przez 80,0% czasu (145 z 181 dni) wyłączony z użytkowania w związku z jego awariami i awarią wideorejestratora.

(dowód: akta kontroli str. 292, 421, 454-455)

Zastępca Naczelnika WRD Łukasz Godula wyjaśnił, że samochód ten uległ awarii podczas prawidłowego jego używania, a sama awaria wynikała prawdopodobnie z dużego już przebiegu pojazdu, który sięga prawie 200 tys. km. Po długotrwałej naprawie układu napędowego pojazd został przywrócony do wykorzystania w służbie lecz od razu awarii uległo urządzenie do rejestracji wykroczeń POLCAM 2006.

(dowód: akta kontroli str. 239-240, 313, 328-335)

Zgodnie z Kartą kontroli pracy ww. pojazdu, naprawę wykonano w dniu 10 czerwca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 314)

Wyposażenie mundurowe policjantów WRD KPP w Cieszynie pobierane było w Wydziale Zaopatrzenia KWP w Katowicach. KWP wykazała następujące braki w wyposażeniu mundurowym policjantów, będącym na stanie WRD:

1. na dzień 30 czerwca 2013 r. wykazano następujące braki w wyposażeniu podstawowym dla każdego funkcjonariusza (liczba policjantów posiadających przedmiot/ liczba policjantów, którym przysługuje dany przedmiot):
 - pokrowiec biały na czapkę: 4 (27/31),

- rękawiczki letnie białe: 3 (28/31),
- rękawice skórzane 5-palcowe na flaneli z b/m: 5 (26/31),
- rękawice skórzane 5-palcowe na futrze z b/m: 23 (8/31),
- pas biały z poprzeczką: 5 (26/31),
- opaska z elementami odblaskowymi: 1 (30/31),
- kamizelka ostrzegawcza z elementami odblask: 1 (30/31),
- okulary przeciwsłoneczne: 30 (1/31).

2. na dzień 30 czerwca 2013 r. wykazano następujące braki w wyposażeniu policjantów użytkujących motocykle oraz instruktorów doskonalenia jazdy motocyklem:

- kask ochronny z szybą: 1 (3/4),
- ocieplacz pod kask ochronny: 4 (0/4),
- fartuch ochronny: 2 (2/4),
- kombinezon skórzany motocyklisty: 3 (1/4),
- buty motocyklisty: 4 (0/4),
- spodnie gabardynowe do butów, bryczesy: 4 (0/4),
- spodnie nieprzemakalne z podpinką: 4 (0/4).

3. na dzień 30 czerwca 2013 r. wykazano następujące braki w wyposażeniu dla policjantów użytkujących samochody ruchu drogowego:

- fartuch ochronny: 11 (9/20),
- rękawice ochronne: 12 (8/20),
- buty gumowe: 13 (7/20).

(dowód: akta kontroli str. 276)

Zastępca Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji poinformował, że powyższe braki dot. wyposażenia i umundurowania policjantów WRD KPP w Cieszynie wynikają w głównej mierze z niedoboru środków finansowych na ich zakup i są uzupełniane na bieżąco, w miarę możliwości. W najbliższym czasie zaplanowano zakup części brakującego wyposażenia, tj. białych pokrowców na czapki i okularów słonecznych. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem procedury przetargowej dla zakupu, m.in. wyposażenia motocyklistów.

(dowód: akta kontroli str. 280)

Niektóre z powyższych braków zostały potwierdzone w wyniku przeprowadzonych w dniu 2 lipca 2013 r. oględzin przygotowania do służby patrolowej, w tym odprawy do służby i sprawdzenia wyposażenia 2 motocykli i policjantów. Ustalono, że na wyposażeniu mundurowym policjantów użytkujących motocykle nie było:

- okularów przeciwsłonecznych (u 2 policjantów),
- ocieplacza pod kask ochronny (u 2 policjantów),
- kombinezonu skózanego (u 2 policjantów),
- butów motocyklisty (u 2 policjantów),
- spodni gabardynowych do butów, bryczesów u jednego policjanta,
- spodni nieprzemakalnych z podpinką u jednego policjanta.

(dowód: akta kontroli str. 143)

W wyniku przeprowadzonych, w dniu 9 lipca 2013 r., oględzin przygotowania do służby patrolowej oraz sprawdzenia wyposażenia furgonu wypadkowego i umundurowania policjantów ustalono, że na wyposażeniu mundurowym policjantów użytkujących pojazd brakowało okularów słonecznych.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 12 lipca 2013 r. oględzin wyposażenia mundurowego policjantów ruchu drogowego i pojazdu patrolowego przygotowanych do pełnienia służby na drodze, ustalono że na wyposażeniu mundurowym policjantów nie było:

- okularów słonecznych,
- fartucha ochronnego,
- rękawic ochronnych,
- butów gumowych.

Powyższe wyposażenie policjanci ruchu drogowego powinni otrzymać zgodnie z normami należności przedmiotów wyposażenia mundurowego policjantów ruchu drogowego określonych w zestawie 4 załącznika nr 2 do zarządzenia nr 13 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i zasad jego przyznawania.

(dowód: akta kontroli str.180-181)

Naczelnik WRD wyjaśnił: „(...) W kwestii pojedynczych braków wskazanych policjantów (np. T.M. posiada fartuch ochronny, S. posiada spodnie motocyklisty, spodnie nieprzemakalne z podpinką) wynikają one z faktu, iż policjanci w patrolu wieloosobowym powinni być umundurowani jednolicie (§ 15 ust. 1 pkt. 10 Zarządzenia nr 609 KGP z dnia 25 czerwca 2007 r. ze zm.). W związku z czym wskazani policjanci stwierdzili, że braki w wyposażeniu niejako zmuszają ich do umundurowania w odzież, którą posiadają na wyposażeniu obaj. Z tym też faktem związane jest to, że część umundurowania zakupili na własny koszt. Stwierdzone braki w umundurowaniu u obu policjantów (a także wskazane pojedyncze braki) wynikają z faktu, iż nie otrzymali oni przysługujących elementów umundurowania, które pobierane jest wyłącznie w Wydziale Zaopatrzenia KWP w Katowicach. (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 152, 516)

Komendant wyjaśnił, że: „Naczelnik WRD bezpośrednio nie zgłaszał zapotrzebowania na przydział wyposażenia, gdyż kwestię wskazania policjantów pełniących służbę z wykorzystaniem motocykla służbowego (a więc uprawnionych do pozyskania wyposażenia specjalnego) reguluje przesyłanie zbiorczych imiennych wykazów do Sekcji Mundurowej Wydziału Zaopatrzenia KWP w Katowicach, na podstawie której winne zostać wydane stosowne wyposażenia”.

(dowód: akta kontroli str. 530)

Wszystkie przyrządy kontrolne do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym oraz analizatory wydechu, będące na stanie WRD, posiadały aktualne świadectwo legalizacji ponownej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 9 listopada 2007 r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym, oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych²², art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach ²³ oraz załącznikiem nr 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych²⁴.

(dowód: akta kontroli str.281-283)

KPP w Cieszynie nie przekazywała fotoradarów do Inspekcji Transportu Drogowego.

(dowód: akta kontroli str.218)

²² Dz. U. Nr 225, poz. 1663.

²³ Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 ze zm.

²⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 5, poz. 29 ze zm.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W toku kontroli wykazano zły stan opony przedniej lewej w pojeździe służbowym Fiat Stilo, którą wymieniono, w toku kontroli, w dniu 23 lipca 2013 r (łącznie z 3 pozostałymi oponami). Stwierdzono ponadto niedostosowanie opon (indeks prędkości H - do 210km/h) w pojeździe służbowym Skoda Octavia do dopuszczalnej prędkości - 219 km/h. Opony o indeksie prędkości V (do 240km/h) założono w tym pojeździe w dniu 27 sierpnia 2013 r. Ustalono również, że opony tylne w dwóch motocyklach Yamaha xj900, z uwagi na ich wiek (data produkcji 2006 r.), stwarzają niebezpieczeństwo w użytkowaniu. Obie opony motocykla wymieniono w dniu 12 sierpnia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 198, 200, 393, 480, 489-490, 521-523)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie wyposażenia Policjantów WRD stwierdzono przypadki braków w wyposażeniu mundurowym policjantów.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność jednostki w badanym obszarze.

1.4. Dofinansowanie potrzeb prd przez podmioty pozapolicyjne

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. wysokość dofinansowania przez podmioty pozapolicyjne na zakup sprzętu technicznego dla funkcjonowania WRD wyniosła 3085,69 zł. Był to zakup laptopa oraz drukarki z porozumienia nr CRU 1388/POR/2012 z 19 listopada 2012 r. zawartego z WORD Bielsko – Biała.

Ponadto w 2012 r. Komenda uzyskała pomoc w finansowaniu działalności, w formie: umów na przekazanie środków finansowych na zakup sprzętu dla Komendy (z Miastem Ustroń - 31.500,00 zł na zakup samochodu, Gminą Hażlach - 1.500,00 zł oraz Gminą Strumień - 4.000,00 zł), porozumienia na finansowanie dodatkowych służb patrolowych na kwotę 96.500,00 zł (z Gminami: Skoczów, Brenna, Chybie, Strumień, Hażlach, Zebrzydowice, Cieszyn i z miastem Ustroń) umów użyczenia na kwotę 27.404,38 zł na sprzęt komputerowy (z Gmina Cieszyn i Gminą Skoczów), radary (z Komendą Główną Żandarmerii Wojskowej) oraz sprzęt ratowniczy (ze Śląskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach), umów darowizny na kwotę 6.467,34 zł (ze Starostwem Powiatowym w Cieszynie na sprzęt komputerowy i Miastem Wisła na tester trzeźwości).

W I połowie 2013 r. WRD nie został dofinansowany przez podmioty pozapolicyjne.

(dowód: akta kontroli str. 219, 414)

1.5. Przygotowanie WRD do współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi

Opis stanu
faktycznego

W powiecie cieszyńskim funkcjonuje Centrum Powiadamiania Ratunkowego, które znajduje się w Ustroniu. Do Centrum łączone są rozmowy na telefon alarmowy 112. Pracownicy tego centrum mają możliwość przełączenia połączenia telefonicznego na telefon alarmowy Policji - 997, który odbierany jest przez funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowisku kierowania KPP w Cieszynie.

WRD został wyposażony w radiostacje (radiotelefony przenośne), umożliwiające korzystanie z kanału przeznaczanego do współpracy np. ze Strażą Pożarną.

(dowód: akta kontroli str. 31, 203)

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z § 5 zarządzenia nr 609 KGP w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach, Biuro Ruchu Drogowego KGP w dniu 26 sierpnia 2008 r. określiło zasady pełnienia służby na trasach objętych centralną koordynacją. W ramach pełnienia służby na drogach objętych centralną koordynacją WRD otrzymuje z KWP w Katowicach roczne harmonogramy pełnienia służby centralnie koordynowanej w woj. śląskim, zawierające poszczególne komendy, dni tygodnia, godziny służby, liczby patroli, nr trasy, długość nadzorowanego odcinka. W trybie § 6 ust. 1 ww. zarządzenia nr 609, Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach przesyła do KPP harmonogramy działań pełnionych na drogach nieobjętych centralną koordynacją, m.in. na odcinkach dróg usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie granicy powiatu lub dotyczące wspólnych działań kontrolnych wzajemnie skoordynowanych.

(dowód: akta kontroli str. 113-115, 396-397)

W kontrolowanym okresie WRD przeprowadził następujące działania na zlecenie KWP w Katowicach oraz działania własne: „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Prędkość”, „Trzeźwość, alkohol i narkotyki”, „Diagnosta” – zadania doraźne, „Pasy i foteliki” – zadania doraźne, „Truck i Trucker” – kontrola transportu drogowego przy udziale Inspekcji Transportu Drogowego, „Niebezpieczne przewozy” – przy udziale Inspekcji Transportu Drogowego – zadania doraźne, „Nauka jazdy” – zadania doraźne, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bus” – przewóz osób, „Poszukiwani”, „Droga- lustracja dróg” – zadania doraźne, „Prawy pas”, „Szlak” – w ramach działań „Motocykl” – przy udziale pracowników straży leśnej, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczny weekend”. Ponadto WRD współorganizował Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Z każdego działania sporządzono informację o efektach z działań. Efekty zadań zleconych przez KWP w Katowicach przekazywane były do WRD KWP w Katowicach. W zakresie edukacji na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego funkcjonariusze WRD prowadzili czynności profilaktyczne polegające m.in. na przeprowadzaniu pogadanek w szkołach i przedszkolach powiatu cieszyńskiego. W ramach akcji Bezpieczna droga do szkoły, w pierwszych dniach roku szkolnego, patrole dyslokowane były w rejonach szkół.

(dowód: akta kontroli str. 28, 84-112, 316-318)

Naczelnik Wydziału WRD, zgodnie z § 7 zarządzeniem nr 609 KGP w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach, ustalał dyslokację służby w WRD na podstawie: danych zgromadzonych w systemie SEWIK, analizy stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach oraz zagrożenia przestępczością; natężenia i struktury ruchu na poszczególnych odcinkach dróg i skrzyżowaniach; harmonogramu pełnienia służby centralnie koordynowanej; planów wykorzystania dróg w sposób szczególny; potwierdzonych uwag i wniosków zgłoszonych przez obywateli, organy i instytucje oraz policjantów; planów działań wojewódzkich i powiatowych oraz innych doraźnych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 66, 71-81, 250,339-360)

Zgodnie z art. 65 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym²⁵ zawody sportowe, rajdy, wyścigi, przewóz osób kolejką turystyczną i inne imprezy,

²⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 1137.

które powodują utrudnienia w ruchu lub wymagają korzystania z drogi w sposób szczególny, mogą się odbywać pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa porządku podczas trwania imprezy oraz uzyskania zezwolenia na jej przeprowadzenie. W roku 2012 r. WRD zabezpieczał 80 dróg wykorzystanych w sposób szczególny oraz 16 imprez nie wymagających tego zabezpieczenia (procesje, drogi krzyżowe, itp.). W I połowie 2013 r., odpowiednio - 38 i 12 imprez.

(dowód: akta kontroli str. 401)

W wyniku przeprowadzonych w dniach: 2, 9 i 12 lipca 2013 r. ww. oględzin przygotowania do służby patrolowej, w tym odprawy do służby policjantów, stwierdzono, że policjanci kierujący pojazdami służbowymi przed rozpoczęciem każdej ze służb sprawdzili wyposażenie pojazdu i jego stan techniczny, co jest wymagane przez § 10 zarządzenia nr 609 KGP w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach. Przebieg odpraw był zgodny z § 11 tego zarządzenia, natomiast funkcjonariusze byli jednolicie ubrani zgodnie z § 15 ust.1 ww. zarządzenia oraz posiadali kopie świadectw legalizacji przyrządów kontrolno-pomiarowych.

(dowód: akta kontroli str. 141-142, 149, 168-169, 179-180)

Ponadto w wyniku przeprowadzonych w dniu 12 lipca 2013 r. oględzin ustalono, że na wyposażeniu radiowozu nie było następujących elementów wyposażenia: czytnik tarcz tachografów, reflektor przenośny, szablon zakresów pomiarowych prędkości, walizka pomocy przedmedycznej, co nie spełniało wymogów norm należności wyposażenia techniki policyjnej dla samochodów patrolowych określonych w zestawie 7 załącznika nr 8 do zarządzenia nr 13 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i zasad jego przyznawania.

(dowód: akta kontroli str. 180-182)

Zastępca Naczelnika WRD wyjaśnił, że braki dotyczące wyposażenia radiowozu „wynikały z nieposiadania na stanie takiego wyposażenia”. Ponadto wymagany reflektor przenośny, zastąpiony został dodatkowym światłem koloru białego pozwalającym na oświetlanie terenu wokół pojazdu, będącym w wyposażeniu belki sygnałów uprzywilejowanych, zamontowanej na dachu radiowozu.

(dowód: akta kontroli str. 239, 406)

W wyniku przeprowadzonych w dniu 2 lipca 2013 r. oględzin ustalono, że na wyposażeniu obu motocykli nie było: pojemników kontrolera WRZOS MR i szablonów zakresów pomiarowych prędkości. Było to niezgodne z wymogami zarządzenia nr 13 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i zasad jego przyznawania (zestaw 7 załącznika nr 8).

(dowód: akta kontroli str.144)

Naczelnik WRD wyjaśnił, że pojemników kontrolera WRZOS MR jak i szablonów zakresów pomiarowych prędkości Wydział Ruchu Drogowego KPP w Cieszynie nie ma na wyposażeniu.

(dowód: akta kontroli str. 152, 224)

W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 9 lipca 2013 r. ustalono, że na wyposażeniu pojazdu (zgodnie z książką ST-3– Ambulansu Pogotowia Ruchu Drogowego – APRD) brakowało następujących elementów wyposażenia: agregatu prądotwórczego, aparatu fotograficznego lustrzanka, czytnika tarcz tachografów, kamery video, kątomierza luzu układu kierowniczego, pojemnika do neutralizacji plam ropopochodnych, prostownika, przyrządu do kontroli ustawienia świateł, szablonu zakresów pomiarowych prędkości, torby na sprzęt video, walizki śledczej,

wózka do kontrastowania śladów, wózka do kontroli podwozia. Powyższe stanowiło naruszenie wymogów norm należności wyposażenia techniki policyjnej dla samochodów patrolowych określonych w zestawie 7 załącznika nr 8 do ww. zarządzenia nr 13 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i zasad jego przyznawania.

Na wyposażeniu zestawu pierwszej pomocy R0 brakowało: maski do sztucznego oddychania z filtrem, zastawką i ustnikiem (znajduje się prywatna policjanta), rurki ustno-gardłowej kodowanej kolorami, torby transportowej koloru granatowego oznakowanej krzyżem św. Andrzeja, z możliwością przenoszenia w rękę, na ramieniu oraz na plecach, z demontowanym pasem odblaskowym z napisem POLICJA, brokera receptorów węchowych w postaci żelu. Powyższe stanowiło naruszenie wymogów norm należności wyposażenia techniki policyjnej dla samochodów patrolowych określonych w zestawie 26d załącznika nr 6 do ww. zarządzenia Nr 13 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i zasad jego przyznawania.

(dowód: akta kontroli str. 170-172)

Komendant wyjaśnił: „Naczelnik WRD nie zgłaszał zapotrzebowania na przydział przedmiotowego wyposażenia, tak więc KPP nie kierowała do KWP takiego zapotrzebowania (tym nie mniej KWP posiada pełną ewidencję sprzętu i wyposażenia każdej z podległych jednostek – a co za tym idzie wiedzę o brakach wobec obowiązujących norm). W ramach centralnych zakupów pojazdy winny być wyposażone zgodnie z normami, tut. KPP nie ma wpływu na kompletność wyposażenia pojazdów dostarczanych z jednostki zwierzchniej. Nie informowano KWP w Katowicach o braku pełnego wyposażenia furgonu wypadkowego, gdyż wiedza o stanie jego wyposażenia na dzień przyjęcia przez tut. KPP, tj. 12 maja 2010 r. wynikała wprost z dokumentów jego przekazania (protokół zdawczo-odbiorczy wraz z książką ST-3)”.

(dowód: akta kontroli str. 531)

Naczelnik WRD wyjaśnił, że wskazane braki w wyposażeniu patroli WRD KPP w Cieszynie, które zostały poddane kontroli wynikały z faktu nieposiadania większości wymienionych elementów na stanie. Część z nich stanowi pojedyncze sztuki i w czasie kontroli jednego z patroli najprawdopodobniej znajdowały się na wyposażeniu innego patrolu, który realizował już czynności w rejonie służbowym (np. walizka pomocy przedmedycznej). Pojazdy służbowe znajdujące się na stanie WRD KPP w Cieszynie wyposażone są w sposób, który pozostał niezmienny od czasu ich otrzymania z Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach – nie mieliśmy wpływu na to w jaki sposób zostały wyposażone.

Naczelnik WRD w okresie objętym kontrolą nie występował do Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie z wnioskiem o uzupełnienie wskazanego wyposażenia.

(dowód: akta kontroli str. 515)

Specjalista Zespołu Finansów i Zaopatrzenia wyjaśniła „Odnosnie uzyskania brakującego wyposażenia wykazanego w oględzinach w dniu 12 lipca 2013 r., 2 lipca 2013 r. i 9 lipca 2013 r. w pojazdach, będących na stanie WRD przyjęliśmy pojazdy z takim wyposażeniem, jakie przekazała nam KWP w Katowicach. Nie informowałam o brakach KWP w Katowicach, gdyż KWP wiedziała co nam przekazuje, jako strona przekazująca. W książkach (ST-3) pojazdów – dowodach technicznych sprzętu transportowego Policji (druk Gt-22/1) KWP wykazuje indywidualne wyposażenie danego pojazdu. My jako Zespół Finansów i Zaopatrzenia nie możemy wprowadzać żadnych zmian w tych książkach. Przydziału sprzętu dokonuje Naczelnik lub jego Zastępca Wydziału Transportu

KWP. Furgon Fiat Ducato przyjęliśmy na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego 30/PN/09 z 12 maja 2010 r. z Wydziału Transportu KWP, w którym zapisano, że wyposażenie pojazdu jest zgodne z książką ST-3, natomiast nie wskazano w nim, że jest to pojazd APRD. W książce ST-3 widnieje dopisek APRD a odnośnie wyposażenia APRD, wymieniono: zabudowa pod APRD".

(dowód: akta kontroli str. 528)

W dniach 22 i 23 lipca 2013 r. przeprowadzono oględziny zarejestrowanego przebiegu pełnienia służby patrolowej przez policjantów WRD w dniach 7, 13 i 14 lipca 2013 r., wykorzystujących nieoznakowany pojazd służbowy wyposażony w wideorejestrator. Ustalono, że zgodnie z § 15 ust. pkt 1 zarządzenia nr 609 KGP w sprawie pełnienia służby na drogach, policjanci reagowali na przestępstwa i wykroczenia, stosując prawem przewidziane środki.

Stwierdzono natomiast, że rejestracja wideorejestratorem nie obejmowała zapisu dźwięku, czym naruszono § 3 ust.1 ww. zarządzenia (w toku kontroli ustalono, że podejmowano działania w celu naprawy sprzętu i niezwłocznie przekazywano wideorejestrator firmie dokonującej naprawy i legalizacji urządzenia).

(dowód: akta kontroli str. 325-327, 361-369. 426-429)

Nadto, w dniu 14 lipca 2013 r., nie zarejestrowano całego przebiegu służby, na którą wyjazd nastąpił o godz. 6.10 a powrót z niej o godz. 14.20, gdyż o godz. 12.47 zapelniał się nośnik informacji wideorejestratora Brak rejestracji przebiegu służby narusza § 3 ust. 1 ww. zarządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 361-369)

Zastępca Naczelnika WRD wyjaśnił m. in., że „przyczyną nie zarejestrowania przebiegu służby o godz. 12:47 był brak dysku zamiennego, który w dniu 28 czerwca 2013 r. został przekazany do naprawy. WRD KPP w Cieszynie posiada na stanie dwa dyski do urządzenia PolCam. Dysk nr 2 jest sprawny i użytkowany, natomiast dysk nr 1 został oddany do ponownej naprawy w dniu 28 czerwca 2013 r., która nadal trwa”.

(dowód: akta kontroli str. 452)

Naczelnik WRD wyjaśnił, że „w związku z awarią dysku służącego do rejestracji zapisów wideo urządzeniem Polcam nie występowano do Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie z wnioskiem o wypożyczenie lub przydzielenie kolejnego dysku. Wynika to z faktu, iż po otrzymaniu informacji o tym, że dysk uległ uszkodzeniu powiadamiano firmę, która zajmuje się serwisowaniem wskazanego urządzenia oraz osprzętu wchodzącego w skład jego wyposażenia. Z informacji uzyskiwanych w tej firmie wynikało, że dysk został naprawiony. Po czym po kolejnej awarii ponownie powiadamiano wskazaną firmę”.

(dowód: akta kontroli str. 514)

Ustalono również, że na 34 zarejestrowane na zapisie wideo przypadki zatrzymania pojazdów:

- w 32 przypadkach zatrzymań pojazdów, w tym 11 w dniu 7 lipca 2013 r., 11 w dniu 13 lipca 2013 r. oraz 10 zatrzymań w dniu 14 lipca 2013 r., pojazd policyjny był ustawiony przed pojazdem zatrzymanym, a w 2 przypadkach zatrzymań, nie zarejestrowano przebiegu czynności kontrolnych ze względu na zatrzymanie się pojazdu policyjnego obok pojazdu zatrzymanego. Miało to miejsce w trakcie pełnienia służby w dniu 14 lipca 2013 r. o godz. 7.55 na trasie DW 941. Stwierdzono przekroczenie prędkości – ujawniona prędkość: 104 km/h na ograniczeniu do 70 km/h - zjazd pojazdu policyjnego na parking, a pojazdu zatrzymanego na pobocze (ukarano sprawcę mandatem). W dniu 7 lipca 2013 r. o godz. 20.27 w Skoczowie. Pojazd policyjny zatrzymał pojazd, parkując obok

pojazdu zatrzymanego, który zaparkował na miejscu parkingowym (brak zapiętych pasów - ukarano sprawcę mandatem).

- w 6 (na 11) przypadkach zatrzymań z 14 lipca 2013 r., (na ww. 32 zarejestrowane) gdzie pojazd policyjny był ustawiony przed pojazdem zatrzymanym, nie zarejestrowano przebiegu służby, gdyż nie przełączono kamery przedniej na tylną, co uniemożliwiło rejestrację przebiegu czynności kontrolnych. Naruszało to przepis § 5 ust. 2 ww. zarządzenia.

Ustawienie pojazdu policyjnego przed pojazdem zatrzymanym lub obok niego, stanowi naruszenie przepisu § 5 ust. 2 zarządzenia KGP nr 497 w sprawie pełnienia służby przy użyciu przyrządów kontrolno-pomiarowych.

(dowód: akta kontroli str. 361-369)

Zastępca Naczelnika WRD wyjaśnił „Wykonywanie czynności kontrolnych przy innym ustawieniu pojazdu osoby kontrolowanej niż przed radiowozem zdarza się podczas pełnienia służby z użyciem wideorejestratora PolCam niejednokrotnie z kilku przyczyn. Przytoczone w pytaniu przykłady zaistnienia takich sytuacji, można wytłumaczyć na podstawie zebranych ustnych wyjaśnień policjantów pełniących od dłuższego czasu służbę z wykorzystaniem ww. urządzenia. Osoby zatrzymane do kontroli często są pod wpływem silnego chwilowego stresu z uwagi na to, że takie kontrole zdarzają się im bardzo rzadko i pomimo odpowiedniego postępowania policjantów nie są w stanie prawidłowo wykonywać wydawanych do nich poleceń. Zatrzymują pojazdy często w miejscach innych niż te wskazane przez policjantów co powoduje sytuacje utrudniające prowadzenie kontroli w sposób zgodny w wytycznymi. Podczas kontroli drogowych takich osób w początkowych czynnościach policjanci zauważając chaotyczne zachowanie zestresowanych osób kontrolowanych, stawiając na pierwszym miejscu swoje bezpieczeństwo i osób kontrolowanych, jak i innych użytkowników dróg, postanawiają zakończyć kontrolę z odmiennym ustawieniem pojazdów niż takim które nakazuje Zarządzenie 497 KGP i pozostawiając pojazd kontrolowany w takim ustawieniu. Sytuacje takie mają również miejsce w wyniku braku w infrastrukturze drogowej miejsc mogących służyć do kontroli pojazdów. Często to kierujący mający zatrzymać swój pojazd przed radiowozem decydują o miejscu kontroli pomimo podawanych odpowiednio sygnałów do zatrzymania w innym miejscu. Wykonywanie dodatkowych manewrów przez zestresowane osoby kontrolowane, związanych z przemieszczaniem pojazdu, często powodowało zagrożenie bezpieczeństwa dla policjantów, ich samych i pozostałych uczestników ruchu drogowego. (...) Policjanci z mniejszym doświadczeniem w pracy z tym urządzeniem podczas podejmowanych kontroli zapominają o odpowiednim przełączaniu kamer, tj. przedniej i tylnej. Rozwiązaniem tego problemu jest kierowanie do służby z użyciem urządzenia PolCam tych samych policjantów, którzy z czasem nabywają odpowiednich przyzwyczajeń i wykonują już je automatycznie”.

(dowód: akta kontroli str. 452-453)

Stwierdzono ponadto, że po zakończonych w dniach 7, 13 i 14 lipca 2013 r. służbach, materiał zarejestrowany przez wideorejestrator został przekazany Naczelnikowi WRD po zarejestrowaniu na dysku 3 służb, co naruszało przepis § 6 pkt 1 ww. zarządzenia nr 497 KGP w sprawie pełnienia służby przy użyciu przyrządów kontrolno-pomiarowych, zgodnie z którym po zakończeniu służby dowódca patrolu jest obowiązany przekazać materiał zarejestrowany przez wideorejestrator kierownikowi komórki właściwej do spraw ruchu drogowego jednostki Policji, w której policjant pełni służbę.

(dowód: akta kontroli str. 366)

Zastępca Naczelnika WRD wyjaśnił, że: „sytuacja ta spowodowana była awariami drugiego dysku, który znajduje się w naprawie. Dysk nie był każdorazowo wyciągany z urządzenia i przekazywany za pośrednictwem osób rozliczających z obawy o jego możliwe uszkodzenie. Po jego zapelnieniu, pliki były przegrywane na dysk komputera stacjonarnego. Według ustaleń telefonicznych drugi dysk został obecnie naprawiony i jego odbiór będzie połączony z odbiorem urządzenia PolCam, które obecnie znajduje się w naprawie w związku z problemami przy odtwarzaniu dźwięku”.

(dowód: akta kontroli str. 453)

Naczelnik WRD wyjaśnił, że: „w zakresie realizacji czynności określonych w zarządzeniu nr 497 KGP, I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie wydał polecenie służbowe dotyczące sposobu sprawowania nadzoru nad wykorzystaniem pojazdu służbowego wyposażonego w wideorejestrator. Realizacja czynności określonych we wskazanym Zarządzeniu KGP i Poleceniu I Zastępcy KPP w Cieszynie stanowi jeden z elementów podlegających kontroli Naczelnika WRD – co jakiś czas dokonuje kontroli zapisów w prowadzonych rejestrach (związanych z pełnieniem służby z wykorzystaniem wskazanego urządzenia). W związku z tym, że czynności realizowane przez niektórych funkcjonariuszy WRD KPP w Cieszynie w tym zakresie były wykonywane w sposób nieprawidłowy, albo też nie były realizowane wszczęło postępowanie wyjaśniające mające na celu wyjaśnienie okoliczności powstałych nieprawidłowości, a także wypracowanie właściwego algorytmu czynności w tym zakresie. Zadeklarowano, że wskazana problematyka będzie przedmiotem jednego z najbliższych szkoleń realizowanych w WRD KPP w Cieszynie – zarówno dla funkcjonariuszy realizujących zadania służbowe przy wykorzystaniu wskazanego urządzenia, jak i funkcjonariuszy realizujących czynności związane z rozliczeniem ich ze służby.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że materiał zarejestrowany na dysku nie był przekazywany każdorazowo po zakończeniu służby – z relacji samych funkcjonariuszy realizujących służbę wynika, że spowodowane było to obawami o uszkodzenie dysku, a zatem także i zarejestrowanego materiału”.

(dowód: akta kontroli str. 514-515)

Komendant wyjaśnił, że: „Naczelnik WRD nie wystąpił z wnioskiem o wypożyczenie lub przydzielenie nowego dysku, natomiast niezwłocznie po ujawnieniu awarii urządzenie zostało wyłączone z eksploatacji i przekazane do serwisu celem naprawy, natomiast cykliczne informacje m.in. o niesprawności urządzenia kierowane są do WRD KWP (w formie miesięcznych sprawozdań)”.

(dowód: akta kontroli str. 530)

Dowódcy patroli z 7, 13 i 14 lipca 2013 r. złożyli wyjaśnienia o tożsamej treści, jak Komendant i Naczelnik WRD.

(dowód: akta kontroli str. 517, 518)

Zgodnie z §7 ust. 1 pkt 2 zarządzenia nr 497 KGP w sprawie pełnienia służby przy użyciu przyrządów kontrolno-pomiarowych, kierownik komórki właściwej do spraw ruchu drogowego wyznacza osobę odpowiedzialną za przeglądanie materiałów. Poleceniem z dnia 4 stycznia 2013 r. Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie podinsp. mgr Jacek Bąk wyznaczył funkcjonariuszy WRD do przeglądania, raz w tygodniu, przechowywanego na komputerze stacjonarnym materiału wideo. Funkcjonariusze zostali zobowiązani do sporządzania notatek służbowych z przeglądu materiałów.

Na podstawie notatek służbowych przedłożonych do kontroli ustalono, że w 2013 r. nie przeglądnięto zapisów z miesiąca czerwca dotyczących pełnienia służby w dniach: 20 i 22 oraz z miesiąca lipca dotyczących dni: 5, 14, 18, 19, i 20. Ponadto nie przeglądano przechowywanego na komputerze stacjonarnym materiału wideo z częstotliwością zgodną z ww. poleceniem tj. raz na tydzień.

(dowód: akta kontroli str. 456, 479, 485-488, 515)

Funkcjonariusze WRD odpowiedzialni za przeglądanie materiałów w okresie od 1 czerwca 2013 r. do 31 lipca 2013r. wyjaśnili, że w związku z urlopami, zwolnieniami lekarskimi oraz kierowaniem ich do innych zadań służbowych nie przeglądali materiałów zarejestrowanych przez wideorejestrator. Ponadto asystent wyjaśnił, że jako osoba odpowiedzialna za sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rejestrowanego materiału nie mógł wykonywać tych czynności, jeżeli zarejestrowany materiał był w trakcie pełnienia służby patrolowej przez niego, a każdy z poszczególnych plików wideo zawierał zarejestrowaną jedną jego służbę.

(dowód: akta kontroli str. 425, 426, 506, 524)

W toku kontroli I Zastępcą Komendanta Powiatowego wszczął postępowanie wyjaśniające zmierzające do wyjaśnienia przyczyn powstałych nieprawidłowości oraz zlecił przeprowadzenie szkolenia dla funkcjonariuszy WRD w powyższym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 507, 519)

Zgodnie z zapisami statystycznej karty czynności policjanta ruchu drogowego za rok 2012, policjanci WRD spędzili na służbie 33.384 godz. i 30 min, w tym:

- 22.345 godz. (67,0% łącznego czasu) - to nadzór/kontrola ruchu na trasie,
- 279:30 min. (0,8%) - ręczne kierowanie ruchem drogowym,
- 5.323:30 min. (16,0%) - obsługa zdarzeń drogowych i sporządzenie dokumentacji,
- 1.429 godz. (4,3%) - zabezpieczenia imprez,
- 76 godz. (0,2%) - pilotaże lub inne zadania specjalne,
- 20 godz. (0,1%) - działalność profilaktyczna,
- 59 godz.(0,2%) - udział w rozprawach,
- 199 godz. (0,6%) - sporządzanie dokumentacji służbowej,
- 2.973:30 min. (9,0%) - inne czynności związane z brd,
- 680 godz.(2,0%) - inne czynności nie związane z brd.

Na 4.038 dni w służbie, liczba dni nieobecności wyniosła 3.651 dni, w tym:

- oddelegowanie do innych służb - 65 dni (1,8%) nieobecności,
- zwolnienia lekarskie - 659 dni (18,0%) nieobecności,
- urlopy - 660 dni (18,1%) nieobecności.

(dowód: akta kontroli str. 319-320)

Zgodnie z zapisami statystycznej karty czynności policjanta ruchu drogowego za I półrocze 2013 r., policjanci ruchu drogowego spędzili na służbie 16.972 godz. i 30 min, w tym:

- 10.825 godz.(64,0%) - to nadzór/kontrola ruchu na trasie,
- 101 godz. (0,6%) - ręczne kierowanie ruchem drogowym,
- 2.744 godz. (16,2%) - obsługa zdarzeń drogowych i sporządzenie dokumentacji,
- 731 godz. (4,3%) - zabezpieczenia imprez,

- 50 godz. (0,3%) - pilotaże lub inne zadania specjalne,
- 53 godz. (0,3%) - działalność profilaktyczna,
- 25:30 min. (0,1%) - udział w rozprawach,
- 79 godz. (0,5%) - sporządzanie dokumentacji służbowej,
- 2.122 godz. (12,5%) - inne czynności związane z brd,
- 242 godz. (1,4%) - inne czynności nie związane z brd.

Na 2.067 dni w służbie, liczba dni nieobecności wyniosła 1.780 dni, w tym:

- oddelegowanie do innych służb - 114 dni (6,4%) nieobecności,
- zwolnienia lekarskie - 365 dni (20,5%) nieobecności,
- urlopy - 270 dni (15,2%) nieobecności.

(dowód: akta kontroli str. 321-322)

W wyniku weryfikacji danych zarejestrowanych w statystycznych kartach czynności (pozycje od 65 do 75) 5 policjantów WRD ustalono, że dane ze statystycznych wprowadzano zgodnie z terminami określonymi w zarządzeniu nr 1147 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2011 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny pracy Policji²⁶, tj. do 5 dni od dnia, za który sporządzone było zestawienie. Ponadto zapisy w statystycznych kartach czynności policjanta ruchu drogowego. Były zgodne z danymi notatek służbowych i z zapisami w systemie SESPOL.

(dowód: akta kontroli str. 209-215)

Problematykę weryfikacji absencji chorobowej policjantów w KWP w Katowicach reguluje wydana w dniu 28 września 2006 r. decyzja nr 431/2006 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach w sprawie powołania komisji do zbadania prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich od pracy. Paragraf 5 tej decyzji daje Komendantowi możliwość do podejmowania decyzji o kontroli prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich od pracy. Komendant nie korzystał z tej możliwości.

(dowód: akta kontroli str. 406, 540-541)

Zgodnie z decyzją nr 57/12²⁷ Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie z 2 sierpnia 2012 r. w sprawie sposobu dokumentowania w formie notatki urzędowej czynności wykonywanych na miejscu zdarzenia drogowego, przypadków jej sporządzenia oraz trybu udzielania informacji o tych zdarzeniach uprawnionym podmiotom, w przypadku stwierdzenia uszkodzeń elementów infrastruktury drogowej, które powstały wskutek zdarzenia drogowego, Naczelnik WRD pisemnie powiadamiał o tym fakcie zarządcę drogi, wnosząc o usunięcie powstałych nieprawidłowości. W kontrolowanym okresie Policjanci wykonujący zadania na drogach formułowali uwagi i propozycje dotyczące usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa i porządku ruchu, w tym dotyczące infrastruktury drogowej. Ponadto corocznie realizowana była na terenie powiatu cieszyńskiego lustracja dróg. Na podstawie przekazywanych informacji (ze zdarzeń i lustracji) sporządzane były wystąpienia do zarządców dróg dotyczące m.in. uzupełnienia oznakowania, zmiany oznakowania, usunięcia nieprawidłowości. W roku 2012 WRD wystosował 20 wystąpień do zarządców dróg, z czego 17 zrealizowano, 1 jest w trakcie

²⁶ Dz. Urz. KGP z 2011 r. Nr 8, poz. 57 ze zm.

²⁷ Na podstawie Decyzji nr 344/12 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z 25 czerwca 2012 r. sprawie sposobu dokumentowania w formie notatki urzędowej czynności wykonywanych na miejscu zdarzenia drogowego, przypadków jej sporządzenia oraz trybu udzielania informacji o tych zdarzeniach uprawnionym podmiotom.

realizacji, 2 są zaplanowane do realizacji. W I połowie 2013 r. WRD kolejno: 36, 16, 18, 2. Wszystkie wystąpienia zostały rozpatrzone przez zarządców dróg.

(dowód: akta kontroli str. 68,204)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W kontrolowanym okresie WRD nie przekazywał rzecznikowi prasowemu KPP w Cieszynie materiałów w trybie § 6 pkt 2 zarządzenia nr 497 KGP w sprawie pełnienia służby przy użyciu przyrządów kontrolno-pomiarowych, celem wykorzystania w działalności profilaktyczno-szkoleniowej prowadzonej przez Policję. KPP w Cieszynie nie przysyłała do KWP kopii fragmentów zapisów z wideorejestratorów, co jest wymagane przez § 7 ust. 1 pkt 2 ww. zarządzenia nr 497.

(dowód: akta kontroli str.453,515,531)

Osoba odpowiedzialna za przeglądanie materiałów zarejestrowanych przez wideorejestrator poinformowała, że w okresie objętym kontrolą (w 2012 r.) wystąpiło jedno przekazanie materiałów Rzecznikowi prasowemu KPP w Cieszynie.

(dowód: akta kontroli str.366)

Zastępca Naczelnika WRD wyjaśnił, że: „policjanci przekazują materiały, które mogą być przydatne w działalności profilaktyczno-szkoleniowej (np. pościgi za pojazdami których kierujący nie zatrzymali się do kontroli lub popełnili szereg innych poważnych naruszeń), lecz na podległym terenie WRD KPP w Cieszynie sytuacje takie zdarzają się sporadycznie. W roku 2012 przekazano jeden materiał dotyczący niezatrzymania się do kontroli drogowej nietrzeźwego kierującego pojazdem ciężarowym Mercedes Sprinter”.

(dowód: akta kontroli str.453)

Komendant Powiatowej Policji i Naczelnik Wydziału WRD wyjaśnili, że materiał dotyczący jednej takiej sytuacji, tj. niezatrzymania się do kontroli drogowej nietrzeźwego kierującego pojazdem m-ki Mercedes Sprinter przekazany został na żądanie do Prokuratury celem wykorzystania we własnym postępowaniu.

(dowód: akta kontroli str.366, 515, 531)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji i rejestracji służby na drogach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wyposażenie pojazdów służbowych: radiowozu patrolowego, dwóch motocykli i furgonu było niekompletne.
2. W zarejestrowanym za pomocą wideorejestratora i przebiegu pełnienia służby patrolowej brak było zapisu dźwiękowego.
3. Przebieg służby nie został w całości zarejestrowany za pomocą wideorejestratora (w związku z zapelnieniem się dysku i brakiem drugiego dysku na wymianę).
4. Wyposażony w wideorejestrator policyjny pojazd nieoznakowany był niewłaściwie ustawiany przy zatrzymaniu sprawców wykroczeń.
5. Zarejestrowane przez wideorejestrator materiały nie były przekazywane Naczelnikowi WRD po zakończeniu służby.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność jednostki w badanym obszarze.

2.2. Systemy wspierające policjantów WRD: SEWiK i SWD

Opis stanu
faktycznego

System Wspomagania Dowodzenia (SWD) funkcjonował w KPP oraz w jednostkach podległych: Komisariatach Policji w Skoczowie, Strumieniu, Ustroniu, Wiśle i Zebrzydowicach oraz w Wydziale Ruchu Drogowego na dzień 1 stycznia 2013 r. oraz 30 czerwca 2013 r. System wykorzystywany był do planowania służb funkcjonariuszy WRD (grafik służby, dane patroli, zadania dla poszczególnych patroli, rejon pełnienia służby, przerwa w służbie, wyposażenie patrolu, a także dane dotyczące odprawy do służby). Dodatkowo SWD pozwala na dokonywanie analiz np. ilości zdarzeń, miejsca występowania zdarzeń, czasu reakcji na zdarzenie, czasu przebiegu zdarzenia.

(dowód: akta kontroli str. 203, 204, 223)

W wyniku oględzin 39 kart zdarzenia drogowego oraz danych ewidencjonowanych w Systemie Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) ustalono, że:

w 33 przypadkach (84,6%) dane do systemu wprowadzono w terminach do 5 dni, tj. zgodnie z § 4 ust. 5 zarządzenia nr 635 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych w sprawie metod i form prowadzenia statystyki²⁸, w 2 natomiast przypadkach (karty R-2911/12, R-2910/12) dane wprowadzono 6 dnia, w 3 przypadkach (karty R-2909/12, R-2890/12, R-2867/12) - 7 dnia, a w 1 przypadku (kartę R-695/13) wprowadzono 13 dnia.

- wszystkie analizowane karty zdarzenia były weryfikowane przez osobę wprowadzającą dane do systemu SEWiK i w razie potrzeby aktualizowano dane w systemie zgodnie z § 4 ust. 5 lit. a i § 4 ust. 5 lit. b, ww. zarządzenia nr 635,
- w każdym przypadku sporządzono schemat zdarzenia oraz w przypadku wypadków - fotokopię schematu, którą dołączono do karty i zarejestrowano w systemie,
- na 37 kartach (94,9%) nie wpisano współrzędnych GPS, co naruszało przepis pkt 3.13 załącznika nr 2 do zarządzenia nr 635 KGP w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki,
- nie wszyscy policjanci, sporządzający karty zdarzenia drogowego, posiadali przeszkolenie specjalistyczne w zakresie ruchu drogowego. Zgodnie z § 4 zarządzenia nr 609 KGP w sprawie pełnienia służby na drogach, obsługa kolizji drogowych nie wymaga wiedzy specjalistycznej w tym zakresie. Na 18 wylosowanych policjantów 11 (61,0%) posiadało przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego (RD), w tym 3 (16,7%) z obsługi zdarzeń drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 117-127)

Specjalista WRD odpowiedzialny za wprowadzanie danych do systemu SEWiK wyjaśnił, że w zakresie wprowadzania danych z kart Mrd 2 do systemu SEWiK po terminie 5 dni od daty zgłoszenia, w 5 przypadkach zostały one wprowadzone, z uwagi na wykonywanie innych czynności służbowych związanych ze statystyką, a w jednym przypadku w związku z urlopem wypoczynkowym. Na kartach i w systemie SEWiK nie wpisywano współrzędnych GPS, ponieważ funkcjonariusze

²⁸ Dz. Urz. KGP z 2006 r. Nr 11, poz. 67 ze zm., zwanym dalej „zarządzeniem KGP nr 635 w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki”.

nie posiadali sprzętu wraz z oprogramowaniem potrzebnym do ustalenia współrzędnych GPS.

(dowód: akta kontroli str. 403)

Naczelnik WRD wyjaśnił, że: „niedotrzymanie terminu wprowadzenia wskazanych kart zdarzenia drogowego wynikało z faktu, iż funkcjonariusz zajmujący się rejestracją kart w SEWIK zajmował się także sporządzaniem terminowych sprawozdań dotyczących wyników pracy funkcjonariuszy WRD oraz sporządzaniem terminowych analiz związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego, a wszystkie wskazane karty (poza jedną) pochodzą z ostatnich dni miesiąca. Natomiast karta zarejestrowana pod L.dz R – 695/13 pochodzi z okresu, kiedy wskazany funkcjonariusz przebywał na urlopie wypoczynkowym. Aktualnie w WRD KPP w Cieszynie w związku z tym, że zauważono opisany problem wypracowano system zastępstw, który pozwoli na uniknięcie podobnych sytuacji. Funkcjonariusze WRD KPP w Cieszynie w kartach zdarzenia drogowego nie wypełniają współrzędnych GPS z uwagi na fakt, iż nie posiadają urządzeń do oznaczania wskazanych danych”.

(dowód: akta kontroli str. 161, 224)

Zastępca Naczelnika WRD dodał, że: „radiowozy oznakowane będące na stanie Wydziału Ruchu Drogowego KPP w Cieszynie obecnie są wyposażone w terminale przewoźne, których elementem składowym jest między innymi urządzenie służące do geolokalizacji. W radiowozie nieoznakowanym nie jest zamontowane takie urządzenie. W miesiącu lipcu 2013 roku Zespół Teleinformatyki KPP w Cieszynie dokonał instalacji oprogramowania do wszystkich terminali przewoźnych zamontowanych w radiowozach oznakowanych oraz w terminalach noszonych (palmpTOPach), które pozwala na odczytanie współrzędnych geograficznych. Od miesiąca lipca 2013 roku funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego KPP w Cieszynie mają możliwość odpowiedniego wypełniania kart statystycznych Mrd-2, zgodnie z pkt 3.13 załącznika nr 2 do zarządzenia KGP nr 635 w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki”.

(dowód: akta kontroli str. 404)

Zgodnie z § 5 ust. 1 zarządzenia nr 635 KGP w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki, WRD sporządza miesięczne, kwartalne, półroczne i roczne informacje o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego obejmujące dane z badanego okresu oraz dane narastające od początku roku. Na ich podstawie dokonywana jest m.in. dyslokacja służby patroli WRD oraz planowane i realizowane są działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 66, 204, 249)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie wykorzystania systemów wspierających SEWIK i SWD stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 6 przypadkach dane z karty zdarzenia drogowego nie zostały wprowadzone do Systemu Ewidencji Kolizji i Wypadków (SEWIK) w wymaganym terminie.
2. Na kartach zdarzenia drogowego nie wpisywano współrzędnych GPS, z uwagi na brak odpowiedniego sprzętu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

WRD zaopiniowała w 2012 r. 64 projekty tymczasowej zmiany organizacji ruchu i 41 docelowych zmian organizacji ruchu. W I półroczu 2013 r. zaopiniowano 18 tymczasowych zmian organizacji ruchu drogowego i 13 docelowych. Opiniowaniem projektów w WRD zajmuje się funkcjonariusz pełniący służbę na stanowisku specjalisty, który posiada specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego. Po zaopiniowaniu projekt przesłany był do podmiotu, który go złożył. Wszystkie uwagi zawarte w opiniach zostały uwzględnione przez zarządców dróg.

(dowód: akta kontroli str. 205)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Komendanta Wojewódzkiego Policji

Opis stanu
faktycznego

W dniu 2 kwietnia 2010 r. Komendant Główny Policji ustalił na lata 2010-2012, 5 priorytetów działania Policji, w tym Priorytet III - Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym. WRD w Cieszynie zrealizował zadanie w zakresie zwiększenia liczby policjantów ruchu drogowego poprzez uzupełnienie dwóch wakatów o funkcjonariuszy skierowanych do służby na drodze. W zakresie dostosowania właściwych proporcji reakcji policjantów ruchu drogowego na popełnianie naruszenia przez określonych użytkowników drogi (kierowca-pieszy) - do występującego zagrożenia prowadzono działania planowane przez KGP i KWP w Katowicach oraz własne: "Pieszy", "Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego".

(dowód: akta kontroli str. 205)

Na 2012 r. Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach ustalił następujące Priorytety: 1. rozpoznawanie i zwalczanie przestępczości kryminalnej, gospodarczej, głównie o charakterze zorganizowanym, 2. koncentracja patroli pieszych i zmotoryzowanych w miejscach i porach szczególnie zagrożonych, 3. optymalizacja wykorzystania zasobów ludzkich, 4. opracowanie i wdrożenie przedsięwzięć zmierzających do podniesienia efektywności ścigania sprawców przestępstw w kategorii oszustw kryminalnych, 5. kontynuowanie i dalsze doskonalenie metod oraz kompleksowych rozwiązań organizacyjnych dotyczących poprawy efektywności realizacji spraw poszukiwawczych, 6. kontynuowanie działań zmierzających do dalszej poprawy skuteczności komórek i jednostek organizacyjnych Policji garnizonu śląskiego w zakresie stosowania instytucji tymczasowego zabezpieczenia mienia ruchomego podejrzanych, 7. Realizacja kampanii społecznych zmierzających do poprawy zarówno bezpieczeństwa w ruchu drogowym, jak i ograniczenia przestępstw pospolitych szczególnie uciążliwych społecznie, 8. poprawa warunków pracy funkcjonariuszy i pracowników Policji poprzez rozpoczęcie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych w garnizonie. W zakresie ruchu drogowego zostały wskazane następujące mierniki podlegające stałej ocenie: 1. procentowy udział służby ruchu drogowego w służbie, 2. korelacja: kierujący-pieszy: zagrożenie, 3. zagrożenie do represji w zakresie nadmiernej prędkości, 4. zagrożenie do ujawnialności w zakresie nietrzeźwych, 5. proporcje ujawnialności przepisów

art. 178a § 1 do art. 178a § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny²⁹. WRD KPP prowadził działania zmierzające do osiągnięcia poziomów wskaźników w poszczególnych obszarach.

(dowód: akta kontroli str. 205-206)

II priorytet Komendanta Głównego Policji na lata 2013-2015 to działania Policji skierowane na wzrost bezpieczeństwa na drogach. Ustalone dla komend wojewódzkich działania to:

- 1) zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drogach,
- 2) aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza pieszych,
- 3) wzmocnienie współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi w celu wzrostu poziomu bezpieczeństwa.

W zakresie zwiększenia liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drogach dokonano reorganizacji struktury WRD, zaplanowano na III kwartał 2013 r., skierowanie do służby na drodze funkcjonariusza, realizującego w toku kontroli czynności biurowe. W zakresie działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza pieszych realizowane były działania zgodnie z harmonogramem oraz działania własne. Z każdego działania zleconego wypełniana jest informacja o efektach działań, wraz z podsumowującą działania oceną opisową Naczelnika WRD, która przekazywana jest do WRD KPP w Katowicach. Działania oceniane były przez Komendanta Powiatowego Policji lub jego zastępcę, a także przez WRD KPP w Katowicach.

(dowód: akta kontroli str. 83,112 ,206,323)

W 2013 r. obszary podlegające ocenie i monitorowane przez KPP w Katowicach w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym to:

- 1) procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących służbę bezpośrednio na drodze,
- 2) procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez kierujących i pieszych a efektywność środków prawnych w stosunku do tych użytkowników,
- 3) liczba wypadków drogowych ze skutkiem śmiertelnym,
- 4) zagrożenie ze strony kierujących sprawców zdarzeń drogowych z przyczyny niedostosowania prędkości, a efektywność środków prawnych z tego obszaru,
- 5) zagrożenie ze strony nietrzeźwych kierujących sprawców zdarzeń drogowych, a ujawnialność z art. 178 § 1 i 178 § 2 k.k oraz art. 87 § 1 i 2 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń³⁰,
- 6) liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu,
- 7) procentowy udział wakatów do ogółu stanu etatowego w komórce ruchu drogowego do udziału wakatów,
- 8) procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze w stosunku do stanu etatowego komórki ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 206-207)

²⁹ Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm., zwany dalej „k.k.”.

³⁰ Dz. U. z 2013, poz. 482, zwany dalej „k.w.”.

WRD oceniany jest w powyższych obszarach przez Kierownictwo KPP w Cieszynie. W systemie miesięcznym opracowywane są zestawienia wyników uzyskanych w poszczególnych obszarach, na których podstawie podejmowane są działania.

(dowód: akta kontroli str. 207)

Za I półrocze 2013 r. dla KPP w Cieszynie określono następujące oceny w powyższych obszarach:

- 1) procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących służbę bezpośrednio na drodze - próg satysfakcji - 44,1%, KPP Cieszyn - 49,3%,
- 2) procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez kierujących i pieszych a efektywność środków prawnych w stosunku do tych użytkowników - średnia wojewódzka dla wypadków z winy kierującego - 80,6% (Cieszyn - 79,0%), reakcja na zdarzenie - średnia wojewódzka - 82,3% (Cieszyn 88,8%), dla wypadków z winy pieszego - średnia wojewódzka - 10,9% (Cieszyn - 6,5%), reakcja na zdarzenie - średnia wojewódzka 16,7% (Cieszyn - 10,8%),
- 3) liczba wypadków drogowych ze skutkiem śmiertelnym - Cieszyn - 2 (w porównaniu do 14 wypadków w I półroczu 2012 r., spadek o 86,0%), największa ilość - 10 w Katowicach (I półrocze 2012 r. - 12), brak wypadków w Raciborzu i Żorach (I półrocze 2012 r. – odpowiednio 3 i 0),
- 4) zagrożenie ze strony kierujących sprawców zdarzeń drogowych z przyczyny niedostosowania prędkości, a efektywność środków prawnych z tego obszaru - średnia wojewódzka zagrożeń - 98,4% - Cieszyn 101,7%, średnia wojewódzka ujawnialności - 106,2%, Cieszyn - 95,9%,
- 5) zagrożenie ze strony nietrzeźwych kierujących sprawców zdarzeń drogowych a ujawnialność z art. 178a § 1 i 178a § 2 k.k. oraz art. 87 § 1 i 2 k.w. - średnia wojewódzka zagrożeń 78,3%, Cieszyn - 106,9%, średnia wojewódzka ujawnialności - 94,6%, Cieszyn - 113,3%,
- 6) liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu - 178a § 1 k.k. i 87 § 1 k.w. - Cieszyn - 236 (najmniej - 71 w Żorach, najwięcej - 362 w Bielsku-Białej), 178a §2k.k. i 87 §2 k.w. - Cieszyn - 46 (najmniej - 4 w Rudzie Śląskiej i Jastrzębiu, najwięcej -135 w Częstochowie),
- 7) procentowy udział wakatów do ogółu stanu etatowego w komórce ruchu drogowego do udziału wakatów - Cieszyn - %wskaźnik wakatów w jednostce - 1,0%, wskaźnik wakatów w WRD - 0,0% (np. Katowice - 9,2% do 25,0%),
- 8) procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze w stosunku do stanu etatowego komórki ruchu drogowego - Cieszyn 41,2% (miernik - 50,0%).

(dowód: akta kontroli str. 441-450)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność jednostki w badanym obszarze.

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą nie podejmowano i nie planowano działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego z wykorzystaniem lotnictwa policyjnego, jednostkami PSP i pogotowia ratunkowego.

(dowód: akta kontroli str. 207)

W 2012 i 2013 r. policjanci WRD uczestniczyli w organizacji Ogólnopolskiego Finału Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Dodatkowo realizowany był Turniej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym dla klas 3 szkół podstawowych. Cyklicznie organizowany był Turniej Motoryzacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Przy organizacji turniejów WRD współpracował ze Strażą Miejską w Cieszynie, Automobilklubem Cieszyńskim WORD w Bielsku Białej, Fundacją na rzecz bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Bielsku Białej, Powiatowym Zarządem Dróg w Cieszynie. W ramach Kampanii "Z młodym kierowcą po doświadczenie", realizowanej przez KWP w Katowicach, nawiązano współpracę z Kajetanem Kajetanowiczem (kierowcą rajdowym), który poza współpracą z KWP systematycznie bierze udział w różnych działaniach profilaktycznych na terenie powiatu cieszyńskiego.

(dowód: akta kontroli str. 29,317)

KPP w Cieszynie realizuje oraz współtworzy regionalny program prewencyjny Bezpieczne Miasto. I Zastępca Komendanta Powiatowego poinformował, że program jest kontynuacją działań Gminy Cieszyn z lat ubiegłych w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. Ma on charakter ciągły, otwarty i ramowy, tzn. przewiduje działania długofalowe, wskazuje główne cele, kierunki i obszary działania oraz wskazuje podmioty zaangażowane w ich realizację. Program zakłada partnerskie współdziałanie Policji z samorządem gminnym, administracją rządową, służbami i instytucjami ustawowo zobowiązanymi do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, i innymi. Głównymi celami programu m.in. są: poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania, przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu oraz ograniczenie przestępczości nieletnich, stworzenie miejskiego systemu monitorowania, planowania i koordynowania działań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, edukacja i informowanie społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa i porządku prawnego. Efektywność realizacji programów prewencyjnych ustalana jest na podstawie liczby przeprowadzonych spotkań. Źródłem finansowania programu jest Urząd Miejski w Cieszynie, który na lata 2012 i 2013 przeznaczył na ten cel łącznie 66.404,00 zł. Środkami tymi dysponuje Komendant Straży Miejskiej w Cieszynie, który jest głównym realizatorem programu. Nadzór nad realizacją programów prewencyjnych prowadził Naczelnik Wydziału Prewencji KPP Cieszyn.

W 2012 r. policjanci przeprowadzili: 97 spotkań z pedagogami, 213 spotkań z młodzieżą, 16 spotkań z rodzicami. W I półroczu 2013 r. przeprowadzono: 64 spotkania z pedagogami i 137 spotkań z młodzieżą.

(dowód: akta kontroli str. 25, 30-31, 451)

KPP w Cieszynie na poziomie powiatu uczestniczy oraz realizuje rządowe programy prewencyjne: Razem Bezpieczniej, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci i Młodzieży.

(dowód: akta kontroli str.30,31)

Zgodnie z § 30 ust. 1 pkt 1 lit. d zarządzenia nr 1041 KGP w sprawie organizacji jednostek Policji, KPP w Cieszynie zapewnia mieszkańcom możliwość sygnalizowania lub zgłaszania Policji zdarzeń i sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia albo porządkowi publicznemu, a także stwarza warunki umożliwiające natychmiastową reakcję Policji na takie sygnały poprzez zgłoszenie na całodobowy numer alarmowy 997 obsługiwany przez Dyżurnego Stanowiska Kierowania KPP w Cieszynie a także poprzez stronę internetową www.cieszyn.slaska.policja.gov.pl, zawierającą informacje kontaktowe do wszystkich wydziałów i jednostek KPP. Na stronie zamieszczane są komunikaty o zagrożeniach czy przestępstwach oraz o utrudnieniach w ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 29,31)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa

Opis stanu faktycznego

Nadzór nad służbą prewencyjną, w tym służbą ruchu drogowego zgodnie z decyzją nr 61/2012 Komendanta Powiatowego Policji w sprawie wykonywania kontroli i sprawowania całodobowego nadzoru nad pełnieniem służby w KPP Cieszyn sprawuje I Zastępca Komendanta Powiatowego, który upoważniony jest do kontroli pełnienia służby przez policjantów KPP Cieszyn oraz podległych jednostek. Celem nadzoru nad pełnieniem służby jest m.in. dokonywanie oceny czy taktyka pełnienia służby patrolowej ma wpływ na stan bezpieczeństwa i porządek w rejonie służby, badanie zasadności, warunków i sposobu stosowania środków przymusu bezpośredniego, sprawdzanie stanu i prawidłowości wyposażenia, uzbrojenia i umundurowania, nadzór nad wykonywaniem czynności na miejscu zdarzenia. Z czynności kontrolnych sporządza raport, który trafia do Komendanta, a wnioski omawiane są na cotygodniowych posiedzeniach. Naczelnik WRD bierze udział w odprawach służbowych i naradach, podczas których Komendant lub I Zastępca Komendanta przekazują polecenia do realizacji z zakresu służby ruchu drogowego. Przebieg odpraw dokumentowany jest w Zeszycie Kontroli Służby, Nadzoru. Ponadto I Zastępca Komendanta bierze udział w niektórych naradach/odprawach organizowanych w WRD, dokonuje kontroli postępowań w sprawach o wykroczenia, bierze udział w działaniach organizowanych przez WRD jako dowódca lub jako obserwator, sprawując bezpośredni nadzór nad działaniami prowadzonymi przez policjantów WRD. Ponadto I Zastępca Komendanta nadzoruje służbę ruchu drogowego poprzez stałe monitorowanie zdarzeń rejestrowanych w SWD, prowadzi stały nasłuch radiowy korespondencji prowadzonej przez dyżurnego jednostki z podległymi służbami. Naczelnik WRD zobligowany jest do comiesięcznego przekładania wyników pracy policjantów ruchu drogowego. Elementem nadzoru nad pracą WRD jest bieżąca ocena osiągniętych wyników w służbie policjantów WRD³¹.

(dowód: akta kontroli str. 40-42, 46-49, 207)

Z inicjatywy I Zastępcy Komendanta Powiatowego w okresie objętym kontrolą prowadzone były 2 kontrole:

³¹ Na taką ocenę pozwala utworzona przez Zastępcę Naczelnika WRD w kwietniu 2013 r., aplikacja intranetowa, która obrazuje wyniki w służbie na bieżąco.

1. W dniach 28 czerwca 2012 r. - 24 lipca 2012 r. przeprowadzono audyt wewnętrzny w zakresie sposobu wypełniania przez policjantów mandatów karnych (ok. 460 szt.) i pokwitowań (ok. 100 szt.) wydawanych w zamian za zatrzymane dokumenty potwierdzające dopuszczenie pojazdów do ruchu. Ustalono, że 80 mandatów karnych (17,4%) wypełniono prawidłowo a w pozostałych stwierdzono nieprawidłowości, m.in.: nie wpisywano kwalifikacji prawnej wykroczenia, nie wpisywano przepisu szczególnego, który został naruszony, podawano błędny akt prawny, nie wpisywano informacji o powodzie skierowania pojazdu na dodatkowe badania techniczne, brak powodu zatrzymania dokumentu. Na podstawie wniosków przeprowadzono szkolenia lokalne dotyczące prawidłowego wypełniania blankietów mandatów karnych oraz pokwitowań za zatrzymane dokumenty oraz zalecono przeprowadzenie po okresie jednego kwartału audytu sprawdzającego. Audytu sprawdzającego nie przeprowadzono, natomiast zamiast kolejnego audytu na ustne polecenie I Zastępcy Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie, została wprowadzona zamienna procedura polegająca na każdorazowym sprawdzeniu poprawności wypełniania druków mandatów karnych i pokwitowań podczas przeprowadzanych przez Naczelnika WRD oraz jego zastępcę kontroli policjantów pełniących służbę w terenie. Kontrole te są przeprowadzane w odstępach kilkudniowych, najczęściej podczas pełnienia służby przez policjantów w terenie w trakcie trwania wzmożonych działań, np. takich jak: „Prędkość”, „Trzeźwość”, „Bus”, „Truck”, „Pasy”, „NURD”, itp.

2. W dniach 5 – 12 października 2012 r. przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości opiniowania wykorzystania dróg w sposób szczególny wykonywanego na podstawie art. 65 a z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. W zakresie prawidłowości opiniowania wykorzystania dróg w sposób szczególny i terminowości sporządzanych opinii nie stwierdzono uchybień. W zakresie kompletności dokumentacji stwierdzono uchybienia: brak planów zabezpieczenia imprez oraz w jednym przypadku brak jakiegokolwiek dokumentacji. Na podstawie wniosków opracowano przykładowy plan zabezpieczenia.

(dowód: akta kontroli str. 192-193, 406-407)

W okresie objętym kontrolą wpłynęło do KPP w Cieszynie 5 skarg na funkcjonariuszy WRD. Wszystkie powyższe skargi dotyczyły czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy WRD KPP w Cieszynie przy zdarzeniach drogowych – wypadkach lub kolizjach.

W 4 przypadkach skargi zostały rozpatrzone, przez Komendanta lub I Zastępcę Komendanta, z dochowaniem wymaganych terminów i uznane za bezzasadne. Piąta skarga została pozostawiona bez rozpatrzenia ze względu na brak odpowiedzi skarżącego w trybie art. 64 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³².

(dowód: akta kontroli str. 163-164)

Komendant Powiatowy Policji poinformował, że w omawianych przypadkach z uwagi na bezzasadność i braki formalne uniemożliwiające ocenę nie podjęto żadnych działań. Niemniej jednak w sytuacji odnotowania jakichkolwiek nieprawidłowości lub też odchyleń od działań oczekiwanych niezwłocznie reaguje za pomocą środków szkoleniowych dla grup funkcjonariuszy lub indywidualnej rozmowy.

(dowód: akta kontroli str. 225)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

³² Dz. U. z 1960 r. nr 30, poz. 168 ze zm.

3.2. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

Opis stanu faktycznego

W 2012 r. zanotowano na terenie powiatu cieszyńskiego 147 wypadków drogowych, w których obrażeń ciała doznało 177 osób, 18 osób zginęło oraz odnotowano 1388 kolizji drogowych. W porównaniu do 2011 r. liczba wypadków drogowych spadła ze 152 do 147, liczba ofiar śmiertelnych pozostała niezmienna i wyniosła 18, podobnie jak liczba rannych - 177. Liczba kolizji w porównaniu do 2011 r. (1414) spadła o 26 zdarzeń. Porównując I połowę 2013 r. do I połowy 2012 r. liczba wypadków zmalała o 12 (z 75 na 63), ilość zabitych zmniejszyła się z 15 na 3, a ilość kolizji zwiększyła się z 665 do 774. Porównując dane dotyczące wypadków w powiatach województwa śląskiego, największy wzrost wypadków wystąpił w Mikołowie - o 90,0%, w Świętochłowicach o 27,3% i Mysłowicach o 25,0%. Największy spadek liczby wypadków wystąpił w Żorach - o 70,0%, w Siemianowicach Śląskich o 50,0% i w Rybniku o 31,4%.

Na podstawie analiz w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, dokonuje się odpowiedniej dyslokacji służby patroli WRD oraz planuje się działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 207, 416-417, 477)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu zapewnienia przeszkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego przez wszystkich funkcjonariuszy WRD.**
- 2. Doprowadzenie do sprawności urządzeń rejestrujących i odtwarzających zapisy przebiegu służb przez WRD, w zakresie rejestracji i odtwarzania dźwięku.**
- 3. Zapewnienie nośników informacji w ilości niezbędnej do dokumentowania pracy patroli i przechowywania nagrań, zgodnie z zarządzeniem KGP nr 497 w sprawie pełnienia służby przy użyciu przyrządów kontrolno-pomiarowych oraz wykonywania obowiązku przekazywania materiału zarejestrowanego po zakończeniu służby, zgodnie z postanowieniami ww. zarządzenia.**
- 4. Zapewnienie realizacji obowiązku określonego w ww. zarządzeniu nr 497, dotyczącego rejestracji przebiegu czynności kontrolnych.**
- 5. Doprowadzenie wyposażenia pojazdów służbowych do wymogów określonych w zarządzeniu nr 13 KGP w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i zasad jego przyznawania.**
- 6. Zapewnienie organizacji pracy funkcjonariuszy w sposób umożliwiający terminowe wprowadzanie danych do systemu SEWIK.**
- 7. Wdrożenie systemu rejestrowania współrzędnych GPS w celu wprowadzania ich do kart zdarzenia drogowego i do systemu SEWIK.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 8 października 2013 r.

Kontroler
Katarzyna Koziół
specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Dyrektor

Piotr Miklis